

POLITINĖ MAKALYNĖ

ŽALIASIS PUSMĖNULIS

Maždaug prieš 40 metų amerikietis mokslininkas Dr. Brested taip pavadino deringą ruožą tarp Persijos įlankos ir Sinajaus pusiasalio. Šiame ruože, kaip tik randasi Irako, Jordanijos ir Sirijos valstybės, sudarydamos pusmėnulio pavidalo junginį. Tokio „žaliojo pusmėnulio“ valstybių sąjungos su darymu ypatingai žavėjosi Bagdado valdovai ir politikai.

Kaip žinome, susidariusi Jungtinei Arabų respublikai, kuriai priklauso Egiptas ir Sirija, „žaliojo pusmėnulio“ idėja tuo tarpu negali būti įgyvendinta. Tačiau turint galvoje Naserio, — dabartinio Jungtinės Arabų respublikos prezidento, — knygelėje „Revoliucijos filosofija“ pareikštą svajonę įkurti arabų imperiją, kuri tęstus nuo Persijos įlankos iki Atlanto vandenyno, tuo būdu geruoju ar prievarta įjungiant ir Irako, Jordanijos ir Saudi Arabijos karalystes. Be abejonės reikėjo laukti ir šių minėtų karalysčių apsisprendimo, juo labiau, kad tai tuo seno buvo ir tebėra Hašemitų dinastijos, viešpatuojančios Irake ir Jordanijoje, svajonė. Suprantama, prisijungimas prie Jungtinės Arabų respublikos, — t. y., prie Egipto ir Sirijos, — negalėjo vylioti nei Jordanijos Huseino I, nei Irako Faisalio II Tuo būdu neseniai Jordanijos sostinės Amano karališkuose rūmuose ir buvo nutarta įkurti Jungtinę Hašemitų karalystę, nors dalinai įvykdant karaliaus Huseino I senelio Abdulos ilgų metų svajonę, žinoma, jau be Sirijos dalyvavimo, kuri senų senovėje apie du su pusę tūkstančių metų buvo valdoma asyrų ir babiloniečių, kaip tik gyvenusių dabartinėje Irako karalystės ribose. Suprantama, šis Hašemitų karalystės, apimančios Iraką ir Jordaniją, įkūrimas vaisius, nes Jordanija skirdama šias dvi valstybes, juto gyva pavojų būti jėga įjungtai į Jungtinę Arabų respubliką.

Jau esame minėję, kad Sirijos ir Egipto susijungimas Maskvoje buvo sutiktas gana šaltai. Yra tat nuomonių, kad visa tai yra gudrus anglų politikos žaidimas, besistengiant užkirsti komunistinio plėtimosi pavoju Art. Rytų padangėje. Nors šie abu kraštai, Sirija ir Egiptas, — palaiko glaudžius santykius su Maskva, tačiau uždrausta ir jų veikėjai laikomi kalėjimuose. Tuo būdu nerūšksta nuomonių, kad ir J. A. Valstybės šiame žaidime turi atitinkamą vaidmenį.

Jeigu Jungtinės Arabų respublikos įkūrimas ir galima būtų laikyti ginčytinu vakariečių pastangų vaisiumi, tai Jungtinės Hašemitų karalystės sudarymas be jokių abejonų galima būtų spėti yra atliktas su aiškiu vakariečių pritarimu.

Pažiūrėjus į žemėlapi matosi, kad Sirijos ir Egipto susi-

jungimas atrodo esąs nevisai praktiškas ir natūralus, nes šių dviejų valstybių praktiškam sienų suliejimui trukdo Jordanijos, Izraelio ir Libano valstybės. Tuo būdu, tenka laikyti šį susiliejimą aplinkybių padiktuotą ir laikiną.

Visai priešingai yra Irako ir Jordanijos atveju, kurios turi gana ilgą bendrą sieną, vienodą Anglijos svaru paremtą valiutą, tos pačios dinastijos karalius, — Huseinas ir Faisalas yra pusbroliai, — o taip pat istoriškai, geografiškai ir ūkiškai sudaro vieną glaudų junginį.

Artimųjų Rytų padangėje

GAISRAS DIDĖJA

Indonezijos respublikoje vykstantis sukilimas, prasidėjęs vasario mėn. 15 d. savo apimtimi dar nėra išaugęs, tačiau slepia savyje didžiulius plėtimosi galimybes, lengvai galėdama išvirsti į panašios apimties karą, kaip korejoje.

Indonezijoje vykstančios revoliucijos negalima palyginti su revoliucijomis lotynų Amerikos kraštuose, kuriose jos neturi tarptautinių komplikacijų nei pavojaus plėstis. Čia gi yra visai kas kita, nes Indonezija nėra žemyno, bet salų valstybė siekiančių keletą tūkstančių ir

SV. KAZIMIERAS — LIETUVOS GLOBĖJAS
(šįmet sueina 500 m. nuo jo gimimo)

matome du blokus. Vienas jų J. Arabų Respublika veda glaudų bendradarbiavimą su Maskva, gi Hašemitų karalystė yra aiškaus vakariško nusistatymo. Šioje zonoje tačiau yra ir daugiau valstybių, iš kurių Jemenas interesoja Egipto Sirijos prijungimu, gi Libanas ir Saudi Arabija ir toliau nori pasilikti nuošaliai.

Visa tai betgi rodo, kad artimųjų Rytų problemos sprendime iš vienos pusės ryškėja pasiskirstymas, betgi kartu auga ir tarpusavių arabų santykių įtampos didėjimas. Tačiau tai šiuo metu vakarams kiek su mažina rūpesčius dėl šios srities politinių aistrų žaidimo.

išsibarščiusių pagal pusiaują Ramiajame vandenyne kokių 5.000 kilometrų tarpe. Šis visas Indonezijos respublikos salynas randasi tarp Azijos ir Australijos žemynų, todėl ir politinė bei karinė šio salyno reikšmė yra didelė.

Pagrindinį šios respublikos branduolį sudaro 4 didžiulės salos: Java, Sumatra, Borneo ir Celebes. Šios salų respublikos sostinė yra Javos saloje Batavijos mieste, kuris 1949 m. įsikūrus Indonezijos respublikai buvo pavadintas Djakartos vardu. Šios respublikos įsikūrimas buvo 4 metų karo su Olandija pasėka, nes anksčiau jos buvo Olandijos žinioje.

"EL TIEMPO"

SEMENARIO LITUANO

Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. Aires
Reg. Nacional de la Propiedad Intelectual
No. 524296

Franqueo Pagado
Concesión N° 4289
Tarifa Reducida
Concesión N° 4015

MŪSŲ KELIAS Į LAISVĘ

MINTYS LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS 40 METŲ SUKAKTIES PROGA

(E) — Be džiaugsmo, su prisilęta nuotaika minėjome šiais metais VASARIO mėn 16 d. Nuo 1940 m. birželio mėn. 15 d. ligi šiai dienai Lietuva yra kryžiuojama žiaurais sovietų okupanto, jėga ir klasta išplėšusio mums laisvę ir nepriklausomybę. Išniekintas nežinomojo kareivio — savanorio kapas, nebeliepsnoja prie jo amžinoji ugnis. Laisvės Varpas negaudžia.

Laisvajame pasaulyje, kur be būtum atsidūrę, minėkime šias dienas. Rinkimės, prisiminkime Tėvynę, būrkimės, užmirškime visą, kas mus skiria, puoselėkime kas mus jungia kovoti tol, kol Lietuvos laisvė ir nepriklausomybė bus atstatyta.

Galimas, žiaurus ir suktas priešas yra mūsų pavergėjas Sovietų Sąjunga. Tačiau šis režimas neprigijo pačioj Rusijoje, per 40 metų viešpatavimo neužtikrino gyventojams duonos, tai jis nebus amžinas ir Lietuva. Nemurmėkime, kad tretytis pasaulinis karas nesuliepsnojo. Mūsų tauta ir gimtoji žemė būtų atsidūrusios pirmoje ugnyje. Stalino mirtis nepakeitė bolševizmo užuomačiaus grobti svetimas žemes ir vergti kai mynines tautas. Ir pačioje Rusijoje ir pavergtuose kraštuose eina kova prieš režimą ir pagrindines teises, už geresnę būitį, už laisvę, ir laimę. Sovietų Sąjungos viešpačiai yra priversti atleisti varžtus, kad ir po truputį grąžintų laisvės. Lengviau atsidūsta ir lietuviai.

Sovietų Sąjungoje nuolat kyla žmonių apsišvietimas ir susipratimas. Prauga naujos kartos, kurios bodisi bolševizmu ir jaučiasi tartum kalėjime būtų, kurios netiki į bolševizmo mokslingumą ir neklaidingumą. Visa sovietinė dialektika ir praktika virsta vis labiau į rutiną, kuri varžo minties laisvesnį pasireiškimą.

Pakanka pasiskaityti sovietų rašytojų literatūrą ir matai, kad išvyrava kritiška pažiūra ir kad jokie sovietų laimėjimai ne galės užgniaužti laisvės siekimo.

Ligi šiolei sovietinis žmogus buvo bauginamas imperialisti-

nės agresijos baubu, įvairiais būdais dieną naktį jam buvo kalama į galvą, kad Amerika ir kiti vakarų „imperialistai“ tyko pulti Sovietų Sąjungą. Tačiau juo toliau, juo labiau turės blankti šis bauginimas. Reikia tik, kad laisvasis pasaulis budėtų ir nevirstų sovietinės agresijos auka.

Mūsų laisvajame pasaulyje atsidūrusių pagrindinis uždavinys — gyvais liudininkais stoti ir be paliovos skelbti, kad sovietinis režimas jokia liaudies, jokia darbininkų valdžia, o partinių viršūnių diktatūra, tokia pat ar net žiauresnė, kaip Hitlerio ir tolygių totalitaristų. Ne gerbūvi, bet visuotinę skurdą yra sovietų režimas atnešęs į mūsų kraštą.

Skelbti, kad pasaulis nepasiduotų sovietų vyliams, netikėtų jų taikingumui, kad Lietuva yra sovietų agresijos auka, Lietuva yra užgroba sulaužant visas sutartis, kurias sovietai šiandien siūlo, piršdami nusi-ginkluoti ir jų gera valia pasitikėti.

Jokios koegzistencijos su sovietais, jokio status quo pripažinimo tol, kol sovietai užgrobtų kraštų nepaliuosuos ir padarytų skriaudų neatitaisys.

Sovietai mums neduoda tų teisių, už kurias tie patys sovietai tariamai kovoja vadin. kolonijaliuose kraštuose, būtent teisės, laisvų rinkimų keliu pastatyti mūsų valstybės priešakyje vyriausybę, kuri atitiktų mūsų tautos norams, pasirinkti tokią valstybinę, socialinę ir ūkinę santvarką, kuri mums atrodytų tinkamiausia, prieš tai atitraukiant kariuomenę ir savo pareigūnus iš Lietuvos. ...

Kad ir erškėčiais klotas ir ilgesnį laiką užtruks mūsų kelias į laisvą Nepriklausomą Lietuvą, bet mūsų visų pareiga nepaliaunamai eiti tuo keliu, savo pasiryžimu jį trumpinti, kuo galime lengvinti padėtį sunkiausių našta nešančiuju mūsų brolių ir sesių Lietuvoje ir Sibire. Tada tikslas bus pasiektas.

VLIKO Vykdomoji Taryba.
1958 m. Vasario mėn.

Administraciniu atžvilgiu ši respublika paskirstyta į dešimtį provincijų: 3 Javos, 3 Sumatros salose ir likusios Borneo, Celebės, Malukų ir Snuda salynuose. Tikslus gyventojų skaičius nežinomas, tačiau ckaičiuojama, kad prašoka 80 milijonų skaičių. Kariniu atžvilgiu visas salynas suskirstytas į 7 zonas, kurių karinė vadovybė turi daug veikimo laisvės, nes dėl dechnišku ir teritorinių kliūčių sunkiai įmanoma apjungti po vieno karinio štabo žinia.

Salynas yra nepaprastai turtingas gumos (kaučuko) plantacijomis, petroleo šaltiniais, įvairiais metalais, deimanto kasyklomis ir žemės ūkio produktais, kaip ryžiai, cukrinės nendrės, tabakas, kava ir įvairios rūšies vaisiai. Suprantama, kad visa tai Indonezijos respublikai tai suteikia nepaprastos reikšmės, ypač kad visų šių turčių

išnaudojimas yra olandų, anglų ir amerikiečių kapitalo žinioje. Australija, kurios kaimynystėje yra šis salynas, taip pat labai suinteresuota šios respublikos politinės formos atžvilgiu.

Šiose skiltyse jau gerokai anksčiau, — prieš kokius 7 mėnesius — esame rašę apie komunistinio židinio susidarymą ir apie ateities pavojus.

Jau nuo pat Indonezijos nepriklausomybės paskelbimo, komunistinis elementas, gausiai remiamas Maskvos, stengiasi paimti į savo rankas politinę šios respublikos vadovybę. Pats šios respublikos prezidentas Dr. Ahmed Sukarno, apsibrėždamas šios respublikos valdymosi formą, pavadino „vairuojama demokratija“, kuri daugiau atitinka už geležinės uždangos praktikuojamai Maskvos prievartos „demokratijos“ formas, gi viešajame gyvenime komunistai (Nukelta į 2 psl.)

ZENONAS IVINSKIS, Roma.

VASARIO ŠEŠIOLIKTOSIOS AKTAS

KETURIŲ DEŠIMTMEČIŲ PERSPEKTYVOJE

(Tęsinys iš pereinamo Nr.)

Bet kuo remdamasi Lietuvos tauta galėjo išdrįsti skelbtis laisvę? Ar ji turėjo stiprią ginklo pajėgą? Ar ji buvo kieno nors galingesnio užtariama? Ne! Kaip žinome, Lietuvos žemė rusams pasitraukus buvo militarinės vokiečių valdžios žinioje, ir ji buvo taip kietai kariškai valdoma, jog nė laisvai pajudėti niekam nebuvo galima.

Kokos jėgos tad galėjo atsirasti, kurios įstengtų nurodyti Lietuvai

(Tęsinys iš 1-jo pusl.)

kelį į laisvę? Bet štai atsirado reikšmingas "Ariadnos siūlas", su kurio pagalba reikėjo išsipainioti ir rasti sunkų kelią iš imperializmo labirinto. Kas buvo tas siūlas, vedęs į laisvę?

Vakaruose kariaujančiųjų stovykloje, pritaikant JAV prezidento Wilsono moralškai paremtus politikos dėsnius (jo "punktai"), buvo nuaidėjęs „tautų apsisprendimas“ Tų dėsnių pagalba ir Lietuvai radosi galimybės skelbtis laisvai, nes buvo garsinama, kad pavergtosios tautos turėtos teisę pačios apsispręsti, ar jos norinčios kieno nors globoje likti, ar nepriklausomos gyventi. Tai žinojo visi pavergtieji kraštai ir tik laukė progos, kada galės vieša pasakyti savo valią.

Ir lietuviai ryžosi pasinaudoti šiąją tautų apsisprendimo teise. Bet, kur galėjo būti tokia jų institucija, pakankamai autoritetinga, kuri jaustųsi galinti tautos vardu padaryti tokį atsakomą žingsnį? Tokios institucijos tada dar nebuvo. Ją reikėjo įkurti. Tautos valia, kaip ir tada jau teisingai buvo manoma, galėjo geriausiai būti išreikšta demokratiniais rinkimais.

Vokiečių kariuomenei esant Lietuvoje tačiau tokie rinkimai buvo neįmanomi. Nei svetimieji, nei savieji nebūtų patikėję laisvumu tokių rinkimų, tada kraštas buvo okupuotas. Lietuviams tad teko ieškotis kitokio kelio. Reikėjo sukviesti žymiųjų žmonių, turėjusių visuomenėje įtakos, suvažiavimą. Toji konferencija jau turėjo išrinkti atstovus, kuriems buvo pavesta veikti Lietuvos tautos vardu.

Tai buvo Lietuvos Taryba, kuriai pavyko gauti ir žymiausių lietuvių organizacijų užsienyje pritarimą. Be Vilniaus buvo dar keturi lietuvių veikimo židniai, būtent, Amerikoje, Šveicarijoje, Skandinavijoje ir Rusijos tremtyje (tarp pabėgėlių iš Lietuvos). Lietuvos Tarybos pradžioje nenorėjo pripažinti mažą grupę lietuvių, susitelkusių Šveicarijoje, ir čia pasivadinusį "Conseil Supreme National de Lithuanie" — "Aukščiausioji Lietuvos Tautos Taryba". Bet buvo įveiktos ir šitos kliūtys

Vadinasi, Lietuvos Taryba, kuriai teko anas istoriškasis vaidmuo paskelbti Lietuvos nepriklausomybę, buvo pačių lietuvių išrinktas ir užsienio lietuvių pripažintas organas, turįs teisės kalbėti lietuvių tautos vardu. Lietuvos Tarybą nebuvo nė iš tolo tokia okupanto pasitikėjimo Taryba (Vertrauensrat), kokią, pav., militarinė vokiečių valdžia buvo sau susidariusi Kurše iš vietinių vokiečių dvarininkų.

Ir Lietuvoje prūsisko tipo militaristai, siekdami ilgainiui turėti daugiau atramos vietos gyventojuose, buvo bandę sau susidaryti tokį pat Pasitikėjimo Tarybą. Nė vienas lietuvis šviesuolis tačiau nesutiko būti paskirtas į tokį vadinamą Pasitikėjimo Tarybą. Klekvienuam sąmoningam lietuviui buvo aišku, jog tas, kas turės sunkiomis duoklėmis, mokesčiais ir revizicijomis slėgiančio okupanto pasitikėjimą, jau tuo pačiu neteks ir pasitikėjimo lietuvių akyse. Tad Vilniuje susibūręs lietuvių šviesuolių būrelis ir buvo išreikalavęs laisvus rinkimus, kur patys lietuviai galėtų susivaižiuoti ir niekieno nekludomi aptarti savo tautos reikalus. Šitaip į Vilniaus konferencijos išrinktą Lietuvos Tarybą reikia žiūrėti, kaip į tikrą lietuvių tautos balsą. Tad yra istoriškai tikrai klaidinga, kaip jau minėta, kai bandoma anuos lietuvių tautos dvidešimt vyrų perstatyti, kaip svetimųjų okupantų rankų marionetinį žaislą.

Lietuvių tautos kovoje už savo nepriklausomybę turėjimo vieno organo, kuris ją atstovavo, jau buvo didelis žingsnis pirmyn. Kietole ano metų okupacijoje Taryba ir ėmė kalbėti Lietuvos vardu. Bet kaip skirtingai į Tarybos darbą žiūrėjo okupantai! Jiems pirmausia rūpėjo, kad Taryba pasisakytų stosianti už „nuolatinį (amžiną), tvirtą sąjungos ryšį su Vokietijos valstybe, kuris turėtų būti įvykdytas ypač militarinės bei susisiekimo konvencijos, bei pinigų sistemos bendrumo pamatais“.

Lietuvos Tarybos idealai ir siektai buvo kitoki. Ji tuoj norėjo perimti į savo rankas nors dalį kraš-

to reikalų tvarkymo. Ji pati norėjo organizuoti švietimą, kurti savas savivaldybes. Per būsimą taikos konferenciją buvo norima parodyti svetimiesiems, jog lietuvių tauta pati sugeba valdytis. Bet karinė vokiečių administracija per tryliką mėnesių iki pat karo pabaigos neuzleido Lietuvos Tarybai jokios administracijos srities. Skirtingi nusistatymai Lietuvos ateities klausimu neleido nelygiems partneriams suėiti į jokią bendradarbiavimą.

Atrodo, yra paprastai užmiršamas reikšmingas faktas, kurį šia proga reikia paminėti. Matydama okupacinės valdžios žiaurumus, jos klaidas ir vis didėjančias revizicijas, Taryba ėmėsi žygių prieš Lietuvijoje nemėgstamą militarinę valdžią šefą, kunigaikštį Izenburgą-Biršteiną. Tarybos prezidiumas 1917 m. lapkričio 26, t. y., du mėnesiai nuo tarybos išrinkimo, vokiečių karinei vadovybei rytuose, vadinamu Ober-Ostui per generolą Ludendorfą įteikė labai platų memorandumą. Jame išdėstyti visi lietuvių tautos siekimai, pradedant nuo seniausios istorijos. Bet buvo pa-

vaizduoti ir okupaciniai sunkumai, kaip, pvz., vis pasikartojančios arklių mobilizacijos, žmonių deportavimas į prievartos darbus Vokietijon ir kt. Be kitų skundų tame rašte buvo paaiškinta, jog su Izenburgu bendradarbiavimas esąs neįmanomas.

1918 metų pradžioje Izenburgas, kuris Lietuvoje visą laiką tesijautė tik okupacinių interesų ir prūsiskų planų gynėju, buvo pagaliau atšauktas. Prie jo nuvertimo prisidėjo Reichstago partijos, būtent socialdemokratų ir krikščionys demokratų arba Centras, labiausiai jo lyderis M. Erzbergeris, su kuriuo Lietuvos Tarybos nariams buvo pasisekę užmegsti ryšius. Tai yra tik vienas iš eilės pavyzdžių, rodąs, kokie buvo Tarybos santykiai su okupacine valdžia. Tie santykiai ir toliau nesikeitė.

1918-ųjų metų pradžioje pačioje Lietuvos Taryboje atsirado dvi skirtingos kryptys. Vienoms, t. y. Tarybos daugumai tada atrodė, jog šiek tiek vokiečiams nusileidžiant, reikia stengtis iki tol beveik visai nežinomą Lietuvos klausimą išvesti į tarptautinę plotmę. O nedarant jokių pažadų bei pasiūlymų dėl ateities santykių, esą sunku būti laukti paramos ne tik katalikų Centro, bet ir Reichstago kairiųjų partijų atstovų. Tuo tarpu pačioje Lietuvoje okupantai vis grąšino Lietuvos

ateities likimą surišti su Lenkijos klausimu.

Lietuvos Tarybos kairioji grupė, matydama, jog vokiečiai Lietuvos Brastos derybose su rusais lietuvių ne tik iš viso neprileido, bet dar nenorėjo iš jų išgauti apsisprendimą tik Vokietijos interesams panaudoti, nė griežčiau nusistatyti. Tad Kairioji Tarybos dalis ėmė nebepritariti ir savo ankstyvesniems nutarimams apie sąrtėjimą į artimesnius politinius ir ūkinius santykius su Vokietija. Per visą sausio mėnesį 1918-tais metais vis buvo Taryboje tie santykiai nagrinėjami, ieškant kokio nors sprendimo. Bet Lietuvos kdausimas, kaip jį sau Lietuvos Taryba buvo vaizdavusi, nejudėjo iš vietos. Militaristai žiūrėjo tik savo kėslų. Tad keturi socialdemokratų iš Tarybos posėdžių pasitraukė. Tai buvo pirmoje eilėje protestas prieš okupacinę valdžią ir jos politiką Tarybos atžvilgiu. Pagaliau ir toliau pasilikusi posėdžiauti Tarybos dauguma jautėsi apvilta. Gindama Lietuvos interesus ir suradusi su anais keturiais pasitraukusiais nariais visiems priimtina formulę, Taryba ir susirinko 1918 metų vasario 16-tą į savo pilnaties posėdį. Jame ir buvo visų 20-ties Tarybos narių pasirašytas aktas, istorijoje gavęs vasario 16-tosios akto vardą.

(Tęsinys sek. Nr.)

atstovų akyvaizdoje, — lietuvių akyse.

Šis įvykis Stockholme paliečia mus visus, pabrėžia referentas. Lenkai nė kiek nesiskaito su kitų tautų, su savo artimųjų kaimynų ir bendro likimo draugų šventais ir gyvais tautiniais interesais. Tad turėdami reikalo su jais visados turim būti nepaprastai atsargūs.

Sėdant su lenkais prie bendro stalo, kaip Suvalkuose ar kitur, negalima pastatyti savo ginklo kertėn ar palikti anapus durų.

Man truputi kaip ir keista, kad mes lietuviai H. Senkievičiaus žodžiais tariant, esame geros, tyros širdies, ramūs, sunkios galvos žmonės, kurie neturime pakankamai nei energijos, nei proto liktis patys sau valdovais, greit viską užsimirštame, apie ką p. Ignas Šeinius rašo: „Bendro likimo dėlei ir bendros su kitomis pavergtomis tautomis laisvės kovos dėlei mes lietuviai buvom po truputi pradėję primiršti Suvalkų sutarties sulaužymo pamoką, Pilsudskio ir Želigowskio mums duotą kruviną pamoką, pradžiom pamiršti peoviakus, Bocianskį ir mūsų pačių lengvapėdiškus paklydimus pradėtus Jogaila.“

Paties Dievo žmogui į prigimtį yra įdiegtas Dievo pavaišklas ir panašumas per jam suteiktąją laisvąją valią ir protą. Ir visai mes nieko pakeisti negalime, nes ne nuo mūsų paeina. O mes ar norime, ar nenorime, ar tuomi tikime, ar ne, ar iš praeities klaidų mokinamės, ar jas užsimiršti stengiamės iki savižudybės vardan tolerantiškumo, taikos, brolystės ir tt., visvien mes lietuviai liksime lietuviais, o lenkai — lenkais. Tad labai bendrais bruožais, tik keliais riškesniais faktais pažvelgę į praeities klaidas, pabandykime bendrom jėgom paieškoti priemonių, ne dėl pačių priemonių, bet kad tikslą atsiekus.

JOGAILOS KLAIŲ PRADŽIA

Kun. kan. K. Prapuolenis „Lenkų Apaštalai Lietuvoje“ K. Vairo knygos vertime rašo, kad tris kartus didesnės Lietuvos imperijos inkorporavimas į Lenkijos prieš 400 metų (996

m.) apkrikštitosios Vainyką, buvo ir tebėra paties Jogailos pasirašytųjų sąlygų įgyvendinimas.

Lenkai matydami negalį lietuvių nė su Teutonų — Kryžiuočių pagalba įveikti, kuriuos jie buvo atsikvietę prieš lietuvius, griebėsi klastos, tad kaip iš pradžios, taip ir per amžius tęsiasi toji klasta, kol lietuviai susipras ir nebesileis save apgaulinėti, arba žus, išnyks kaip dūmas išblaškomas vėjo. Tad kokios gi buvo Jogailai Jadvygos sąlygos, kad tik po priedanga kryžiaus lenkai savo politiką galėtų įgyvendinti:

1. — kad Jogailos, lietuvių ir rusų žemės amžiams bus sujungtos su Lenkija. (neišskiriamos jungtuvės);

2. — kad Jogaila visus savo turtus įneš į Lenkijos įždą;

3. — kad pasistengs atgauti lenkų žemes: Pamari, Slanska, Chelmo, Dobryno ir Volynės žemes;

4. — kad išlaisvins visus lenkus, patekusius į lietuvių nelaisvę, ir

5. — kad išmokės 200 tūkstančių florinų atlyginimo Vilhelmui, buvusiam Jadvygos sužadėtiniui.

O kokie jie tikintieji buvo, mums rodo, jog „katalikas“ Mečislovas I per prievartą vedė iš vienuolyno pagroves vienuolę Odą, Boleslovas Drąsusis bažnyčioje prie altoriaus nukirto vyskupą Stanislovą Ščepanovskį, Kazimieras Didysis, prigrūdė Visloje kunigą Baryką už tai, kad šis, vyskupo įsakymu, atnešė karaliui iškeikimo žinią už daugpatystę, o „katalikiškasis apaštalas“ Lietuvai, kunigaikštis vyskupas Henrikas, nušimta kunigišką sutaną ir tuokiasi su Vytauto seserimi Rungaila (Ona). Ir dėl ko, popiežius Martynas V, 1428 m. gegužės mėn. 13 d. atsuntė į Vilnių dvi bules, skirdamas savo generaliniais vikarais naujakrikščius: Jogailą visai Lenkijai ir Vytautą — Lietuvai ir Zemaitijai, ir įsako pirmajam vyskupui Andrej Vasillo ir dvasiškijai klausyti tų vikarų ir visur juos remti o ne kitų „katalikiškųjų“ vyskupų Lenkijos karalystėj esančiųjų.

(Tęsinys sek. Nr.)

WILNO NASZE OD STARYCH CZASOW

(VILNIUS MŪSŲ NUO SENŲ LAIKŲ)

— a. b. c. —

WILNO NASZE OD STARYCH CZASOW

(VILNIUS MŪSŲ NUO SENŲ LAIKŲ)

Mūsų spaudoje, aš manau, mums teko matyti pono Igno Šeinius aprašymą apie Lenkijos nepriklausomybės dienos minėjimą įvykusį 24-ją lapkričio mėn. 1957 metais vieno Stockholmo restorano iškilmesnių progų salėje, antrą valandą po pietų, kurio riškesnias mintis čia nurašiau:

„Generolas T. Bor-Komarowski, vadas ir herojus 1944 m. rudenį Varšuvos sukilimo, rašo referentas, yra liesas, nedidukas, civiliais rūbais jis nesudarė karingo išpuolio, bet jo žodis, ne iš rašto, o tiesiai ir laisvai iš vidaus, įtikinančiai atskleidė jį esanti valingą ir ryžtingą kariu. Piešdamas Lenkijos atsikūrimo 1918 m. rudenį apystovą, jis vaizdavo Juozą Pilsudskį ir jo vaidmenį su pasigerėjimu ir nemažu pasididžiavimu. Nauji galimūmai Lenkijai atsikūrti neatrodė jam šiuo metu tokie šviesūs, bet jis ragino tautiečius nenusiminti, kentėti ir rūpestingai ruoštis tinkamai, lemtingai valandai.

Gen. Bor-Komarowski ypatingai pabrėžė reikšmę ir svarbą dabartinės Lenkijos vakarų sienos. „Rusai atplėšė mums mūsų rytų žemes, su Lwovu ir Wilno. Neises ir Oderio siena, tai kompensacija Lenkijai. Mes turime dėti visas pastangas, kad ta siena būtų išlaikyta ir kad pasaulis ją mums pripažintų.“ — karštai jis ragino.

Meninės minėjimo pabaigon buvo išrikuotas lenkų organizacijų mokyklos Stockholme patriotinis vaikų paradas. Dešimtis mergaičių ir berniukų savo apdarais, šokiais ir dainuokomis vaizdavo ir simboliškai Lenkijos sritis ir miestus. Tame skaičiuje „Wilno“ ir Lwovą...

Kai priėjo „vilnietės“ eilė, ji besisukdama aplink užtraukė dainelę apie Vilniaus ir jo apylinkių grožį, o refreno forma kartojo: „Wilno nasze od starych czasow“ — „Vilnius mūsų nuo senų laikų“...

Lenkų organizacijų išlaikomos mokyklos mergaitėi įkalta dainelė nebuvo pademonstruota taip sau kur uždarai. Ji buvo pademonstruota viešame ir labai oficialiame lenkų tautiniam minėjime, egzilinės Lenkijos diplomatinė ir karini

atstovų akyvaizdoje, — lietuvių akyse.

JOGAILOS KLAIŲ PRADŽIA

Kun. kan. K. Prapuolenis „Lenkų Apaštalai Lietuvoje“ K. Vairo knygos vertime rašo, kad tris kartus didesnės Lietuvos imperijos inkorporavimas į Lenkijos prieš 400 metų (996

KRUŠČEVAS — KREMLIAUS VIESPATS

Mylimasis skaitytojai, dar Portugalijoje bebūdamas, aptikau angliskame laikraštyje „Readers Digest“ (liepos mėn.) šį straipsnį, kurį yra parašęs gerai komunizmas ir rusus pažystas, United Press korespondentas, kuris nuo 1928 iki 1935 metų buvo Rusijoje, ir dabartinis The Readers Redaktorius, Eugene Lyons. Maždaug apie pusę metų sekiau lietuvišką spaudą išeinančią Anglijoje ir Š. Amerikoje, bet iki šio laiko nieko nesuradęs, bandau iš portugalisko vertimo šį straipsnelį per „Laiko“ skiltis paduoti lietuviškai vėsuomenei ir supažindinti su mūsų tautos vyriausiu pavergėju. R e d.

Jis yra pasauliui prisistatęs, kaip simpatingas vadas, linksmas ir nuoširdus. Tikrovė, tačiau, yra kita: „Ukrainos mėsininkas“.

Laisvajame pasaulyje yra bujojanti nuomonė apie Nikitą Sergejevičų Kruščevą, naująjį Sovietinės Rusijos valdovą, kad jis yra daug mažiau pavojingas, kaip senasis valstybininkas Stalinas. Toji nuomonė yra viena iš pavojingiausių viską išsprogdimu grąsinanti, pačiame Kremliuje suplanuota ir pagimdyta.

Yra tiesa, kad kaip asmenybė, Kruščevas pasireiškia žavi priešingybė tėvoniui gruzinui, kuriam tiek metų ir su tokiu atsidiėjimu tarnavo. Stalinas buvo nepakeičiamai, blaiviai užsidaręs ir tilus, kuris veikė nematomai savo juodžiausius Kremliaus gelmių darbus. Jo įpėdinis yra storžieviškai ir naiiviai besaikškas — draugiškas ir kalbus, tipas nuoširdumo draugysčių, draugų ir pasirodyti mėgstas, šventes ir trukšmingai netvarkingus žaidimus. Apdovanotas sąmojaus laku, įkyriai nemandagus juoko, nepailstamai keliauja po pasaulį, pasitarnaudamas savo draugų, prezidentu Bulgarinui, kaip savos rūšies komedijų žurnalas.

NIKITA KRUŠČEVAS KELIAUNINKAS

keliauja daug, daugiau kaip kad koks kitas sovietiškas vadas, kas yra didžiausia priešingybė Stalinui. Genovos konferencijoje, Kruščevas ir jo draugai broliavosi su Jungtinių Valstybių Prezidentu. Ir kai prezidentas Eisenhoweris užsiminė apie Rytų Europos tautas, tai netik Nikita nusišypsavo, bet ir visa delegacija maloniai nusikvatojo, nes jau 1942 ir 1943 metais Kasablankoj, o paskui Teheranas, Jalta ir Potsdamas su visokiais užtvirtinimais, garantijomis, įsipareigojimais bei antspaudais „usuotojai saulei“ buvo ipirštas ir tas klausimas jau senai per tiek konferencijų išspręstas, yra nuo ko prezidentui tik parausti ir nutilti teliko, nes iš tiesų, čia jau ir rusai savo teisingas teises turi ginti ir amerikonus kalinti gali, kam jie išdrįso taip negražiai svetimu krauju prekiauti.

Indijoje, milijonams žmonių ovacijas bekeliant, linksmai ekskursavo po visą kraštą Pandit Neru draugystėje. Anglijoje, jaunutė ir žavi karalienė, simbolis klęstėnčios teisingumo jegos, ne tik ji pati juos priėmė, bet dar ir savo nekaltus vaikučius supažindinimui pristatė. Jungtinėse Valstybėse Kruščevas dažnai pasirodo televizijos programose.

Jo fotografijos, kurias Kruščevas nori piršti, reprezentuoti, kaip vieno malonaus vado, tarsi ir geradarijo, linksmo ir nuoširdaus žmonėms besirūpinančio ir vis užsiėmusio, gėrio ir grožio savo pavaldiniams kėlimu ir taikos žemėje betrukėtančiųjų skleidimu. Kairnietiška veido išraiška ir laisvųjų rankų motai ir tariamas atvi-

rumas tarnauja kaip tik pasaulio suklaudinimui, bet žmonės neturėtų leisti save apstatyti.

NIKITOS TIKROJI IŠVAIZDA

Po klaidinančiai veikiančią išorinę Nikitos išvaizdą, slepiasi žiaurus be jokių skrupolų žmogus, iš tos pačios tironų medžiagos, kaip ir Stalinas, ir sukirptas ir stalinišku stilium pasiūtus. Turi Stalino talentus intriguoti, išjuodinti bei apšmeižti ir nužudyti. Gali ištarti akipiešičiausia melą kuo nuoširdžiausiu atvirumu visai nesumirksėjęs.

Labai sbarbus yra perdėtas plepumas, iškalbingumas turys didelę jėgą — jėga, kuri paeina iš fanatiško įsitikinimo ir plėšraus žveriškumo. Nikita yra užsispyręs ir nepermaldomas komunistas, kuris turi dvasinę jėgą uždara be jokių abejonių. Tas faktas, kad jis išliko gyvas ir iškilo iš tūkstančių bendraminčių už jį daug nuoširdesnių bet nesugebančių taip užsimaskuoti valymo metu, nors ir yra tokios pat su patirtim medžiagos. Išliko į kremliaus viršūnes vienintėliu ir galimu būdu, per kurią yra galimi laiptai prie sovietiškos piramidės per jėgą viršų kalno lavonų.

Arti 64 metų amžiaus, Kruščevas, didžiausią valdžią turįs virš bent kokio žmogaus šioj žemėj, nesudaro išvaizdos sunkiai dirbančio žmogaus. Žemas, riebus, jautiško sprando, apie 1,62 m. aukščio ir 90 kg. svorio — galvą apaugusia retais baltais paausysė plaukais. Sudribusi jo stovyla išreiškia veiklią, stiprią prigimtį.

KRUŠČEVO JAUNYSTĖ

Nikita neturi per daug didelio išsilavinimo protavime, bet vie toj jo, be gero supratimo, užsispirimą ir nesuvaldomą garbės troškimą, sujungtą su gausia administracijoje praktika ir gabumais nepailstamo darbštumo.

Per ilgą laiką tarnybos, kaip geležinis Stalino prokonsulas Ukrainoj, Maskvoj buvo priskiriamas ukrainiečių tautinei grupei, galimai ir turi šiek

ties ukrainietiško kraujo venose. Bet jis gimė 1894 m. balandžio 17 dieną Kalinovkos rusų kaime, Kursko provincijoje, kuri rubežiuojasi su Ukraina ir po truputi kalba ukrainiškai. Jo tėvas buvo kaimietis ir dirbo Dono — Baseino anglies kasyklose.

Vos po trijų metų kaimo mokyklos išsilavinimo, jaunuolis Nikita pradėjo kovoti už būvį ir duonos kąsnį, iš pradžių, kaip piemuo, vėliau, akmens anglio išdirbimo fabrike. Ir, gal būt, buvo pašauktas į Caro kariuomenę kada didžioji 1917 metų revoliucija išrovė ir Carą ir visą kraštą iš senųjų tradicijų. Po vienu metų, 24 metų amžiaus, įsirašė į komunistų partiją.

Berybis civilinis karas užliejo visą kraštą kruviniausiomis ir visiškai neaiškėmis kovomis. Kaip ir milijonai naujai sukilusiųjų, Kruščevas grūmėsi komunistų pusėje drauge bedirbdams anglies kasyklose.

Kruščevas, kaip veik visiškas bemokslis (analfabetas), buvo naudingas, kada sovietai baigė įveikti Ukrainą. Nauji viršinininkai save laikė visiškai priešingai išrodančio visuomenėje, kaip proletarijato diktatūra, aplink didžiojo daugumoj išsilavinusių, vidurinės ir aukštesnės klasės žmonių.

Paprasta, užgaulinga, be išsiauklėjimo darbininkija, bet pajėgi panaudoti save, drąsi ir besireiškianti su vadiškom ipatybėm, buvo lieudies radinys. Tokioj padėtį Kruščevas buvo priimtas į miniakurių (rab-fak), liaudžiai suburtas mokyklas, priruosti asmenims, kurie neatidėliotinai buvo reikalingi Lenino ir Trockio naujosios valstybės valdime. Kada, 1925 m. Kruščevas apleido mokyklą, buvo kai ką iš knygų įsigyjęs, bet, daug svarbiau dar, „nervais griežti“ ir naujos tvarkos veikimo būdą žinojo. Ir buvo visam laikui laisvas nuo rankų darbų, pasidarė „apparachik“, viena dalimi sovietiško aparato.

(Bus daugiau)

(E.) Daug kam seniai yra žinoma, kad kolūkinė sistema yra neūkiška, neracionali. Stebintieji Lietuvos kolūkių gyvenimą ypač stebėdavosi nenormaliai aukšta žemės ūkio gamybos savikaina. Sovietinės įstaugos duomenis apie gamybos savikainą kiek galint slėpdavo. Tik retkar čiais patekdavo į viešumą vienas kitas būdingas savikainos skaičius. Tačiau pastaruoju metu, gyvenimo prispirti, sovietinių kolūkių propagdistai savikainos klausimus ima nagrinėti viešai ir taja proga pateikia gan įdomių duomenų.

Lietuvos politinių ir mokslinių žinių skleidimo drugijos narys Balyš Poškus lapkričio 10 d. per Vilniaus radiją skaitė paskaitą „Darbo našumo kėlimo ir išlaidų vienam žemės ūkio produktui vienam pagaminti mažinimo keliai“.

Jis savo paskaitoje t. k. atskleidė, kokių nepaprastų nelygumų būna tarp atskirų, net visai gretimų kolūkių gamybos savikainos atžvilgiu. Pvz., Biržų rajono „Laisvosios žemės“ kolūkis ir kaimyninis „Rau-

KETURI NAUJI MINISTERIAI

Aukščiausios tarybos prezidiumo įsaku iš vasario 10 dienos Liaudies ūkio tarybos pirmininko pavaduotojai Kairys, Bilevičius, Kulevičius ir Mackevičius pakelti į ministerius. Tos tarybos pirmininkas Ozarskis jau pagal pirmąjį įstatymą turi ministerio teises.

— Kompozitoriai svarstys Chruščiovo kalbą, susirinkę kovo mėn. į Lietuvos kompozitorių sąjungos valdybos plenumą. Esą siekiama, kad literatūra ir menas glaudžiau susykiantų su gyvenimu (suprask: komunistine ideologija).

— Valstybinės konservatorijos partinės organizacijos sekretorė Girdzijauskienė ir Operos ir baletų teatro partinės organizacijos sekretorius Kunavičius nusiskundė, kad ideologiname darbe dar vis esą daug trūkumų. Ypač dar nepavykę „išauginti komunistų“ kompozicijos, choro dirigentų, liaudies instrumentų katedrose. Konservatorijoje dar esama liberalizmo... Susitarta „bendromis pasangomis“ kelti ideologinį darbą menininkų tarpe.

— Vilniaus Stalino rajono partijos komiteto pirmuoju sekretorium išrinktas S. Ragotis, antruoju L. Petrauskas, sekretorium A. Gusanas.

— Vilniuje prasidėjo filatelijos paroda, kuri tęsiasi iki kovo 1 d. Savo kolekcijas buvo išstatę A. Martinėnas, I. Savičius, J. Šapira ir kt.

— Lietuvos kinematografijos darbuotojai lankėsi Lenkijoje ir ten lenkų specialistams parodė savo dokumentinius kino filmus „10 dienų Lenkijoje“ ir „Neringa“. Abiejų šalių specialistai nutarę ir ateityje bendradarbiauti.

— Viengungių mokesčius Lietuvoje turi mokėti vyrai nuo 20 iki 50 metų, moterys nuo 20 iki 45 metų. Mokestį turi mokėti ir neturintieji vaikų vedę vyrai arba ištekęsios moterys.

— Kauno gelbėjimo stotis išgelbėjo 90 skęstančių žmonių per vienus (1957) metus. Gelbėjimo stotis veikia prie „Laisvanoriškos draugijos armijai, aviacijai ir laivynui remti“.

— Lietuvos pramonės gamyba 1957 metais padidėjusi 23%, paraiškė Sniečkus ir kiti sovietiniai veikėjai Aukšč. tarybos sesijoje. Nė vienoje kitoje sovietinėje respublikoje pernai gamyba nepadidėjusi tokiu dideliu nuošimčiu.

— Prof. Jonui Kriščiūnui, žinomam Lietuvos žemės ūkio mokslininkui, sausio 18 d. suėjo 70 metų. Sukaktuvininkas dar ir dabar aktyviai dirba mokslo darbą.

— Lietuviško meninio filmo „Žydrasis horizontas“ premjera įvyko Vilniuje sausio 18 d. 1958. Filmas pasakoja apie nuotykingą vaikų kelionę prie Baltijos jūros ir skiriamas pirmoje eilėje jaunimui.

— Lietuvoje įsisteigė alpinistų

sekcija, kurios nariai vyks laiptuoti Kaukazo kalnyuose.

— Kauno boksininkas Tamulis Stockholme išsikovojo savo šeštą tarptautinę pergalę, nugalėdamas suomį. — Visasąjunginėse jaunių krepšinio pirmenybėse Kauno jaunių krepšinininkai nugalėjo Lvovo komandą santykiu 72:38.

— Kauno klinikinėje ligoninėje lovų skaičius išaugęs iki 1200. Prieš karą buvo pusė to lovų skaičiaus. (Dėl ko padvigubėjo ligonių?)

— 12 įvairių laukinių vėsiųjų atgabenta į Lietuvą per pastaruosius 10 metų iš tolimų Sovietų Sąjungos sričių, iš Kanados ir kitur. Iš Altajaus atgabentas dėmėtasis elnias. Šventosios, Nemuno ir kitų upių baseinuose prigijo Kanados audiniai. Lietuvos miškuose veisiai ir Baltgudijos meškėnų šuo. Medžioti šį šunį neseniai uždrausta. Pereitą rudenį Vievio rajone paleisti pirmieji 50 kurmėnų, atvežtų iš Riazanės srities. Šiais metais numatyta aklimatizuoti Lietuvoje juodąjį bebrą (Plugės rajone). Nemuno žiotyse, žuvintų ežere ir kitur pradėjo veistis gubės.

— Kaune pradėta gaminti dirbtinis karakulis. Mašinas tam tikslui sukonstruktavo technikas Kostas Stankevičius, padėdamas šaltkalvio Vytauto Vonzutos. Pirmosios šešios mašinos gamina dirbtines karakulines medžiagas iš nereikalingų kaprono atliekų ir netinkamos audimui viskozės. Karakulio imitacija gerai pavykusi.

— Vilniuje masiškai pradėjo gaminti šizudaploves, skirtas kolūkiams. „Stachanovičio“ artelės mašinos gali veikti arkline pavarra ir elektriniu varikliu.

— Kai kurių Lietuvos laikraščių tiražai. Vilniaus dienraštis „Tiesa“ (oficiozas) turįs 200.000 egz. tiražą, „Tarybinė moteris“ 98 tūkstančių tiražą, „Komjaunimo tiesa“ 87 tūkstančių, „Genys“ 43.000, „Šiuota“ 40.000. Lietuvoje esą prenumeruojama viso apie 1.200.000 egz. laikraščių ir žurnalų.

nerį. Metais vėliau (1956 m.) derlius šiek tiek buvo geresnis, tuomet grūdų savikaina buvusi 67 rublius už centnerį. Šitie Vilniaus radijo paskaitininko paduoti skaičiai kolūkinų grūdų savikainos klausimui apie kolūkinės sistemos neūkiškumą tikrai daugiau pasako, negu ilgiausi teoretiniai svarstymai.

Kai dėl nelygumų, imant atskirų kolūkių gamybos savikainą, tai jie yra itin ryškūs. Pvz., grūdų savikainoje Kauno rajono „Bolševiko“ kolūkyje išlaidos už darbą sudaro 13,5% visų gamybos išlaidų, Biržų rajono „Tarybinio artojo“ kolūkyje 25,6%, Vėrenės rajono „Naujojo gyvenimo“ kolūkyje net 33%.

Vienam centneriui pieno pagaminti Kauno rajono „Bolševiko“ kolūkyje yra sunaudojama 2,5 darbadienio, Biržų rajono „Tarybinio artojo“ kolūkyje 5 darbadeniai, o kaimyniniame „Raud. vėlavos“ kolūkyje net 9 darbadeniai. Paaškinimui buvo paminėta, kad vienur tenka vienas darbininkas 10-čiai karvių, kitur tik 6.

Pasirodo, kad ir eilinio kolūkinio arklio išlaikymas atsieina labai brangiai. Pavyzdžiui Linkuvos rajono „Pirmyn“ kolūkyje vienam darbiniam arkliui išlaikyti 1956 metais išėjo 2.200 rublių! Ir tai nepriklausomai nuo to, ar arkliai dirbo, ar nedirbo.

Kaip jau minėta, yra Lietuvoje kolūkių, kur vieno grūdų centnerio pagaminimas siekia 78 rublius. Pasirodo, kad ir racionaliau besiverčiančiuose „tarybinuose kolūkiuose“ (sovchozuose) būna labai aukšta grūdų gamybos savikaina. Vilniaus radijas lapkričio 17 d. laidoje žemės ūkio darbuotojams perdavė šaltininkų tarybinio ūkio kal kuriuos duomenis. Tasai ūkis Kauno žemės ūkio parodoje neseniai apdovanotas pirmojo laipsnio diplomu tik už gerą laukininkystę. Bet ir čia vienam centneriui grūdų pagaminti būvę reikalinga 44,17 rb. Dabar buvo pabrėžta, kad „tai mažiausia savikaina respublikoje“. Jei tai mažiausia savikaina, tai reiškia, kad visų kitų Lietuvos grūdų gamybos savikaina yra aukštesnė, klp čia pažymėta.

Nuostabūs skaičiai apie Lietuvos kolūkinės gamybos savikainą ir jos nelygumus

GRŪDŲ CENTNERIO SAVIKAINA SAVIKAINA

(E.) Daug kam seniai yra žinoma, kad kolūkinė sistema yra neūkiška, neracionali. Stebintieji Lietuvos kolūkių gyvenimą ypač stebėdavosi nenormaliai aukšta žemės ūkio gamybos savikaina. Sovietinės įstaugos duomenis apie gamybos savikainą kiek galint slėpdavo. Tik retkar čiais patekdavo į viešumą vienas kitas būdingas savikainos skaičius. Tačiau pastaruoju metu, gyvenimo prispirti, sovietinių kolūkių propagdistai savikainos klausimus ima nagrinėti viešai ir taja proga pateikia gan įdomių duomenų.

Lietuvos politinių ir mokslinių žinių skleidimo drugijos narys Balyš Poškus lapkričio 10 d. per Vilniaus radiją skaitė paskaitą „Darbo našumo kėlimo ir išlaidų vienam žemės ūkio produktui vienam pagaminti mažinimo keliai“.

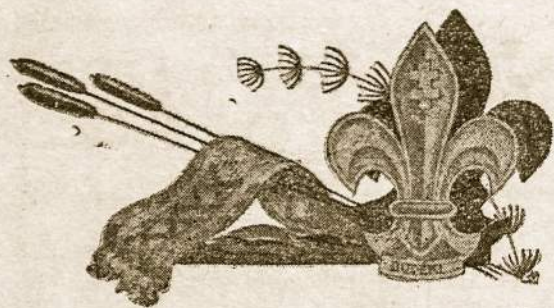
Jis savo paskaitoje t. k. atskleidė, kokių nepaprastų nelygumų būna tarp atskirų, net visai gretimų kolūkių gamybos savikainos atžvilgiu. Pvz., Biržų rajono „Laisvosios žemės“ kolūkis ir kaimyninis „Rau-

NET 78 RUBLIAI! PIENO LITRO BEMAŽ 2 RUBL.

donosios vėlavos“ kolūkis gavę beveik vienodus žemės ūkio gamybos kiekius, tačiau pirmojo kolūkio gamybos savikaina buvusi 30% žemesnė, negu „Raud. vėlavos“. Už darbadienio pirmasis išmokėjęs po 10 rublių, antrasis tik po 5 rb.

To paties paskaitininko duomenimis, vieno litro pieno pagaminimas kai kuriuose Lietuvos kolūkiuose atsieina bemaž 2 rublius. Ir čia nepaprasti nelygumai. Štai Kauno rajono „Bolševiko“ kolūkyje per metus iš karvės būvę primelžta po 4000 litrų, tad palyginamoji savikaina buvusi 82 kapeikas litrui. Linkuvos rajono „Pirmyn į komunizmą“ kolūkyje pieno litro savikaina siekusi 1,10 rubl., o Vėrenės rajono „Naujojo gyvenimo“ kolūkyje net 1,90 rb.

Štai šie skaičiai, kurie rodo, kad savikaina siekusi net 78 rublius už cent-

SKAUTŲ SKYRIŲ

vėda

REDAKCIJOS KOMISIJA

KETURIASDEŠIMTĄJĮ KARTĄ...

Jau keturiasdešimtąjį kartą minim istorinį momentą, kada lietuvių tauta, sekdamas savo prabočių pavyzdžiu, nutarė savistoviai gyventi ir ištarė savo ryžtingąjį „Gana“.

Tautos vaikai, išgirdę galin-go varpo „Kelkite, kelkite, kelkite“, sklindantį per visą kraštą aidą, palikę savo kasdienius rūpesčius ir vargus, nusku bėjo laisvės aidą šaukiami.

Iš visų krašto vietų ėjo seni, jauni; ėjo darbininkai, ūkininkai ir krašto švietėjai...

Sudėtos aukos ir pralietas tėviškės žemėje kraujas, atnešė kraštui Gyvatą...

Su pasiryžusia tauta, bridom drauge ir mes sunkiais laisvės keliais. Ir jau keturiasdešimtąjį kartą drauge švenčiam ir mes, skautai, savosios Skautų Brolijos keturiasdešimtąjį gimtadienį.

Nors būdama vos tik aštuonerių mėnesių kūdikio, tačiau sugebėjo drauge aukotis su visais ir nešė Tėvynės aukuran savas jaunas ir netaip jau mažas aukas.

Skautų Brolija drauge išgyveno pirmąsias sunkias krašto kūrimosi valandas, pergyveno drauge džiaugsmus ir dabar kenčia drauge sunkią okupaciją ir neišsiaiškintą tremties našą.

Kiek prasiblaivę horizontai, vėl tamsėja. Mūsų globėjai keičia savo nusistatymą, pasiduo-da užliuliuojami ne vien tik mūsų, bet visos žmonijos prieš — komunizmo....

Po gana sunkių pastangų Pasaulinė Lietuvių Skautų Sąjunga išsikovojė vėl sau tarptautines teises būti kitų laisvųjų tautų Skautų Brolijų tarpe. Per paskutiniuosius metus, sunkiose emigracijos sąlygose mūsų lietuviškoji skautybė praau-go pati save ir parodė kitiems, kad nesame menkesni, bet daug kuo pranašesni nors ir nejausdami lietuviškos žemės po savomis kojomis. Ir ne sau pelnėme tuos laurus, bet dedame į bendrą krūvą ir visą aukojame mūsų kenčiančiai Tėvynei, išskeldami jos vardą į jai tinkamą vietą, kitų laisvųjų tautų tarpe.

Laisvės mūsų kraštui niekas nedovanojo praeity, jos niekas neatneš mums ir dabar. Ji yra perkama brangiausia kaina — krauju.

Įvairūs siūlymai, apsispręsti šiaip ar kitaip, lieka beverčiai prieš laisvės trokštančios tautos valią.

Tad būkime pasiruošę ir būdėkim!

I BROLIUS IR SESES — SKAUTUS

Ramia širdimi ir pasitenkimi palydėjome praėjusius metus, kurie buvo didelių rūpesčių ir darbų metais.

Daug kas buvo nuveikta visos Brolijos mąstu — tarptautiniu požiūriu per tarptautinius skautiškus pasireiškimus, o tautiniu požiūriu per gyvą vienetų veiklą išskylaujant, stovyklaujant, turint pastovias sueigas, parengimus, vaidinimus ir ir pan.

Ypatingai turėjo mus visus džiuginanti mūsų jaunųjų, kurių daugelis jau Lietuvos neprisimena, dvasia, kurios veda-mi jie džiamborėse kalbėjo sve-tintaučiams apie savąją Tėvy-nę. Per visus šiuos praėjusius metus, reikia tikėti, skautybės idealai giliau įsmigo į mūsų širdis, priartindami mus žingsniu kitu arčiau prie Tiesos, Grožio ir Gėrio Šaltinio, pagrin-dinio mūsų gyvenimo Tikslas.

O šie metai pareikalas ne mažiau jėgų įtempimo ir kietumo.

Prieš akis Tautinė Stovykla ir Jubiliejinų Metų Skautiško Pažangumo Varžybos, Dešimtmetinė Tautinė Stovykla įvyks pirmą kartą išsiskirsčius iš Vokietijos. Gaila, kad negalėsim suburti visų savo brolių išeivijoje prie bendrojo jubiliejinio laužo. Teks burtis rajonais ir nors tik mintimis jungtis gaivinant jėgas tolimesnei Brolijos kelionei per svetimas šalis.

Didžiausias būrys brolių ir sesių, be abejo suskris vienon vieton Šiaurės Amerikos kontinente. Ir šiam įvykiui kviečiu visus vienetus ir vadovus su didžiausiu atsidėjimu ruoštis.

Pats didysis įvykis Brolijos

Gyvenime yra jubiliejinės varžybos, kurios vienetais ir pavieniams skautams yra tikru veikimo planu, apimančiu viską ko iš jų reikalauja lietuviška skautiška mokykla. Tai egzaminas mums visiems. Jį turime laikyti visi ypatingai jaunusnius paskatindami ir ilgesnio darbo neišstingčius paspartindami.

Prisimename, kaip Nepriklausomyje Lietuvoje panašios varžybos išjudindavo veiklą, kaip darbo nuotaika uždegdavo ir kokią įtaką palikdavo eilėj ateinančių metų. Iš savo pusės prašau visų vadovų galimai artimesnio bendradarbiavimo, kuris padės sklandžiau praveisti šį didelį jubiliejinį žygį ir parodys ko mes, kaip skautai, ir mūsų vienetai, kaip skautiški vienetai, esame verti.

Suspiudėkime šiais jubiliejiniais metais didesniais darbais ir gyvesne skautiška dvasia, didesniu noru tarnauti ir aukotis gražiesiems mūsų idealams.

Budėkime ir dirbkime!

v. s. Stepas Kairys.

Jūsų Vyriausias Skautininkas.
Toronto-Canada.

NEMANDAGUS VYRAS...

Supykusi žmona tik ką baigė savo pamokslą vyrui.

— Amžinai savo žmonai prieštarauji, pagaliau, visa tai nedženteloniška ir nemandagu... — ji pa-baigė savo kalbą.

— Prieštarauti? — atsiliepė vyras, — bet aš gi neištariau visą laiką nei žodžio!...

— Taip, neištarei — atkirto žmo-na, — bet kaip tu laikaisi klausydamas!...

VYSKUPAS KAZIMIERAS PALTAROKAS

Gailioniai, 1875. X. 22. — Vilnius, 1958. I. 3.

„Būkite gudrus, kaip žalčiai ir neklastingi, kaip karveliai“, sako Dieviškasis Mokytojas savo išrinktiesiems. „Aš palieku jums savo pavyzdį, kaip mane pirmą persekiojo, taip ir jus persekios... tačiau Aš nugalėjau pasaulį... aš esu kelias, tiesa ir gyvenimas; kas mane seka — nevaikščioja tamsybėse, bet turi amžinąjį gyvenimą ir aš jį prikelsiu, nes aš esu gyvenimas ir prisikėlimas!“

Ir visą tą Kristaus įgyvendintą patarimą sutinkame Panevėžio Vyskupo ir Vilniaus Arkivyskupijos Kapitulos Vikaro vyskupo Kazimiero Paltaroko asmenyje, kuris vienintelis iš visų Lietuvos vyskupų, visai persekiojimas ir tykojamas, kad kaip žaltys įviliotas į bent kokias pinkles būtų užmuštas, išsilaukė nekaltas, kaip karvelis, kuris bijosi sunaikinti, sulesant bent kokį kirminėlį ar vabzdėlį, besireiškančią jam gyvybę, bet pasitenkina javo sėklele, kurioje toji gyvybė yra apmirusi ir paukštelio akiai nepastebima. Taip ir šventos atminties Vyskupas Kazimieras Paltarokas, šių dienų Valančius, varginamas amžiaus naštos ir sumenkėjusios sveikatos, kantriai ir ištvermingai ėjo Ganytojo keliu, budėjo okupuotos Lietuvos religinio gyvenimo sargyboje ir stiprino tikinčiųjų dvasią kur jie bebūtų likimo nublokšti, kad net ir žiauriausių bent kokio tikėjimo būdų bei persekiojimų spaudos skiltyse, komunistų „Tiesoje“ ir kitur buvo rastas vertu paminėti palinkiant: „Tebūnie mūsų brangiam ir mylimam Ganytojui lengva tėviškės žemelė.“

Visiems Lietuvos sūnams ir dukroms, nežiūrint kokios ten bebūtų pakraipos, kokiai nebūtų patirtai ar sektai priklausytų, kokią luomą atstovautų, turtingiems ir beturčiams, tėvynėj ar svetur, už tėvynę ar prieš tėvynę, už laisvę bekovojantiems, kaip saulės skaitus spindulys sveiką akį bedžiuginas, o sergančiam sužadinas peršėjimą ir ašaras, buvo ir bus vysk. Kazimiero Paltaroko asmenybė. Vysk. K. Kazimieras yra gimęs 1875. X. 22. Gailioniu kaime, Linkuvos parap., Šiaulių apskr. Mokėsi Joniškėlio pradžios mokykloje, Mintaujos gimnazijoje, Kunigų Seminarijoje, Kaune, Petrapilio Dvasinėje Akademijoje, kurią baigė teol. magistro laipsniu, parašydamas darbą „De origine animae humanae“ Kunigu išventintas 1902. III. 22. Petrapilyje. Kunigavo Liepojoje, Survilijkyje, 1911 m. paskiriamas Kunigų Seminarijos Kaune prof., vėliau inspektoriumi. 1926. IV. 5. šv. Tėvo Pijaus XI skiriamas Panevėžio vyskupu, V. 2., konsekruotas Kauno Arkibazilikoje, V. 30., oficialiai pradėjo valdyti Panevėžio vyskupiją, turinčia 10 dekanatų, 84 parapišes bažnyčias, 29 filijas, 181 kunigą ir 387.676 tikinčiuosius. 1941 m. areštavus ir ištrėmus abu Vilniaus arkivyskopus ir vyskupą) „išrinktas“, rašo „Tiesa“, Vilniaus Arkivyskupijos kapitulos vikaru, apsigyveno Vilniuje, kur gyvendamas iki paskutinės gyvenimo valandos energingai ir išmintingai tvarkė abiejų vyskupijų reikalus.“

Taurusis Lietuvos žaliojo kaimo sūnus, kaip pirmųjų amžių šventieji išpažinėjai ir kankiniai, Dievo ir artimo meile bei Šventosios Dvasios vadovauja-

mas, kovojo, bėgo nekaip ora plakdamas į nežinią, bet, kad tikrai laimėtų amžinąjį garbės nevystantį vainiką ir paliktų mums pavyzdį, kad ir mes juo pasinaudoję galėtume netik būsimąja laime gėrėtis, bet dar ir šioj ašarų pakalnėj, kokią dvasinio džiaugsmo ašarėlę nubrau- kę pasigėrėti, pasidžiaugti, tokiu džiaugsmu, kurio jokia šios emės išmintis mums negali nė suteikti nė uždrausti ar sunaikinti.

Žodžiai sujaudina, pavyzdžiai patraukia, sakydavo senovės Romėnai, nes jie buvo pastebėję, kad pas žmogų stipriau veikia regėjimas negu klausas. Ir iš tiesų, kad ir garsus pamoklininkas ar propagatorius, kaip dabar mada Lietuvoj vadinti, jei savo pavyzdžiu nesustiprina savo skelbiamųjų tiesų bei įsitikinimų, tai ir iš gausių klausytojų neperdaug pasekėjų tesusiranda. Pavyzdžiui, mūsų kai kurie tautiečiai suvilioti didelės pažangos, mūsų socialistinės valdžios grįžo, bet atradę ne tai ko tikėjosi, greit įsitikino žadėtojo rojaus laime, nors ir pervėlu buvo gailėtis už savo lengvėpėdiškumą nenaudojant proto — žmogiškumo požymio, t. y. kuo protingas gyvulus nuo neprotingojo atskiriamas.

Palaiminto prisikėlimo viltis mums šviečia tik Jėzuse Kristuje, kad kurie nuliūsta dėl mirimo priežasties, tie būtų pralinksminti būsimojo gyvenimo prizadėjimu: „Aš atsikėlimas ir gyvybė; kas tiki į mane, nors ir būtų miręs, bus gyvas, ir kiekvienas, kurs gyvas ir į mane tiki, nemirs per amžius.“

Nepriklausomybės Sukaktis

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 40 metų sukaktis buvo plačiai paminėta ir Buenos Aires didžiųjų laikraščių, paskelbiant minėjimo programą ir trumpai sumint Argentinos Lietuvių Organizacijų ir Spaudos Tarybos ALOST kreipimąsi į vietinės valdžios atstovus bei viešąją nuomonę, kad būtų sustabdytas lietuvių tautos naikinimas, atstatytas Lietuvos suvernumas, priverčiant pasitraukti Maskvos okupantus ir atnaujinti diplomatiniai santykiai su Argentinos vyriausybe, kurie 1947 m. pabaigoje tuometinės vyriausybės buvo suspenduoti.

ALOST taip pat kreipėsi plačiu meoranduma ir į didžiąsias politines partijas, pabrėždama Lietuvai padarytą skriaudą ir prašydama palankaus Lietuvos reikalui nusistatymo.

Ir pačių lietuvių kolonijai skirtas paminėjimo aktas buvo įvykdytas ALOST pastangomis, kurioje kaip žinome, yra susibūrusios 18 lietuviškų savišalpių, kultūrinių, tautinių bei sporto organizacijų ir abu tautinės minties laikraščiai.

VASARIO 16 DIENOS minėjimas, šiais metais, kaip tik išpuolęs sekmadienį, buvo pradėtas radio valandėlės „Lietuvos Aidai“ pusvalandžiu, kurioje šios valandėlės vedėjas p. Z. Juknevičius gražiai nušvietė šios sukakties svarbą ir reikšmę, įterpdamas visa tai į lietuviškos dainos ir muzikos rėmus.

Vėliau, lietuvių „Aušros Vartų“ parapijoje buvo atlaikytos šv. Mišios už visus dėl Lietuvos laisvės kritusius ir pasakytas progai pritalkintas pamokslas. Šv. Mišias atlaikė ir pamokslą pasakė neseniai iš Portugalijos atvykęs kun. A. Lubickas MIC.

Tos pačios dienos 18 val. Argentinos Lietuvių Centro patalpose, Dr. J. Basanavičiaus vardo rūmų pavėsyje, Tabarė 6950, Buenos Aires, buvo atliktas ALOST suruoštas 40 m. sukakties minėjimas. Minėjimas buvo pradėtas Argentinos bei Lietuvos himnais ir Vanagaičio „Malda už žuvusius, kuriuos pakli- liai sugledojo V. Rymavičiaus diri-

(Jo. 11, 25-26). Nes į Tave tikintiesiems, Viešpatie, gyvenimas keičiamas, o ne atimamas: ir sugriuvus šios žemės laikinajam pastatui, amžinasis Danguje yra prirengiamas. Tad kalbėk į mus, mylimasis Ganytoja, iš anapus apie žmogaus ir tautos prisikėlimą, nes jau turi ir teisę ir galią mums rodyti tą neklaidingąjį laimės šaltinį, po kurio vėliava eidami atsiektume Tavo pavyzdį, kuriuo Tu naudodamasis viską nugalėjai ir jau amžinai džiaugties pradėjęs, palikai mums garantuotą priemonę visokios stiprybės ir ištvermės tardamas:

„Nuostabiausias Eucharistijos vaisius tai kankinio mirtis, kuri tęsiasi per visus Bažnyčios amžius. Kas įkvėpė kankiniui tą kilnią meilę, kad jis kaip brolių apkabina bu-delį prieš mirtį, kas jį smūgius? Kas stiprina silpnas mergaites, kurios dvasios pagavime tiesia savo kaklą po žudytojo kalavijų? Kas palaiko vaikų drąsą, kad, sutrupi-nus sąnarius, nesiliauja šaukė: „Krikščionys esame! Tegyvuoja Kristus Karalius!“ Kas atėmė baimę plėšriųjų žvėrių, išalkusių liū-tų, raišių, pantėrių, kad kankiniai kvietė juos prie savęs, laukdami baisios mirties? Tuos stebuklus daro šv. Komunija, kurią persekiojamiems Bažnyčia leidžia turėti prie savęs, kad, užėjus pavojui, galėtų maitintis stipriųjų Duona.

Vysk. Kazimieras PALTAROKAS.“

Kad net ir ten, mūsų bran-giojoj tėvynėj, antroje pusėje procesijos dalyvių fotografijos įrašas liudija „stipriųjų Duonos“ pasėkas: „Nors vėtro plėšo vėliavą iškeltą, Bet eina eilės mylinčių širdžių. Lūpos kalba Jam meilę šventą: — Dieve, išgirski malda tikinčiųjų!“ O mes, laisvajame pasaulyje, ar mokame, ir ar praktikuojame ir naudojamės stipriųjų Duona?! Nors karkartėmis paban-dykime!

guojamas šv. Cecilijos choras, jau 28 metus be pertraukos aktyviai dalyvauja lietuvių kultūriniam gyvenime. Po to dar choras sudainavo V. Rymavičiaus „Vasario 16 Dieną“, Žilviečiaus „Laisvės Dainą“, Vanagaičio „Laisvės Varpas“ ir „Leiskit į Tėvyne“. Chorą planu-palydėjo p. Martinaitis — Mikulionienė. Vėliau sekė p. M. A. Čikš-taitės solo dainos „Oi, greičiau, greičiau“ ir „Graži Tėvynė Mano“, pianu palydėtos p. Eugenijos Čikštaitės, aštuonmetės Lilijos Stančkaitės „Be Tėvynės“ ir p. Danguolės Valentaitės E. Brazdžionio „Lietuvi, nuklydęs į tolimą šalį“ nuotaikingas deklamavimas. Pianinu dar skambino jaunuošė Nelida Misūnaitė „O kai aš pas močiutę buvau“ ir „Plaukia sau žašėlė“.

Atskirai tenka paminėti Argenti-nos Lietuvių Centro Ttautinių šokių būrelį, energingai ir kruopščiai p. A. Mikulionienės paruošto ir vyk-dusiai p. Vytauto Cibavičiaus akordeono muziką palydėtus tautinius šokius. Tektų pabrėžti, kad tautinius šokius atliko du vaikai ir jaunuošų šokių būreliai.

Šventę nuotaikingu žodžiu atidarė Argentinos Lietuvių Organizacijų ir Spaudos Tarybos ALOST prezidiumo ir Arg. Lietuvių Prekybininkų ir Pramonininkų Sąjungos pirm. J. Čikštas. Tarybos vardu vėliau dar kalbėjo: ispaniškai p. L. J. Mičiūdas — Lietuvių Centro pirmininkas ir lietuviškai — ALOST prezidiumo kasininkas p. Z. Juknevičius — „Lietuvos Aidai“ radio valandėlės vedėjas ir Lietuvai iš-laisvinti Centro Argentinoje pirmininkas.

Raštu sveikino latvių organiza-cijos pirmininkas ir žodžiu kultūrinės draugijos „Estonia“ vardu p. Raul Sargava. Paminėjime taip pat dalyvavo ir centrinės vengrų organiza-cijos „Centro Hungaro“ atstovs inž. L. Desuto, kuriam buvo sukeltos gausios pritarimo katutės. Užbaigos žodyje ALOST prezidiumo pir. J. Čikštas padėkojęs gausiai susirinkusiai lietuvių kolonijai už dalyvavimą, ragino laikytis vienybės (Nukelta į 6 psl.).

ŠVENTASIS KAZIMIERAS

(1458. X. 3 Krokovoje — 1484. III. 4 Gardine)

ŠVENTŲJŲ BENDRAVIMAS BAŽNYČIOS MOKSLE

Brangusai skaitytojau, visi žmonės, tuo labiau tikintieji, ypatingai kurie meilės ryšių tarp savęs susijungę esame, vie nas už kitą kai ką atlikti ar pagelbėti galime. Pagal švento Povilo, o vėliau ir visos Bažnyčios mokslą, mes visi ar čia žemėje begyvena, ar jau būtu me į kitą gyvenimą (į dangų ar skaistykla) ižengę, sudarome vieną mystinį (paslaptinę), nei kimijos formulėmis išreiškiamą, nei ant svarstyklių pasveriamą) Kristaus kūną, kurio galva yra pats Kristus, o visi kiti esame to kūno nariai. Taigi, ranka ranką, koja koja kartais gali užvaduoti, o operacijos pagalba sveikio kūno dalis pašalintąją užvaduoja tiek kiek pati pajėgi būna. Šeimoje ar tarp giminių vienas kitą gelbsti, ir valstybėje pilietis už pilietį užstoti, pagelbėti, argi tat negali būti? O Kristus savo įsteigtajai Bažnyčiai vadovauja nematoma, bet per neklaidingumo dovana apdovanotą savo vietininką — popiežių, šį tačiau, jau visų matomą ir audiencijų metu ar kitokiom progom save paliesti dasileidžiantį. Kristus, kaip Dievo Sūnus savo gyvenimu, kančia ir mirtimi ant kryžiaus, atpirko mus visus ir nupelnė nesuskaitomus ir neįvertinamus, gamtą viršįjančius turtus, juos paliko mums ir kviečia visus besąlyginiai tuomi beribiu dvasinio turto ištekliu naudotis, ir besinaudojant, Jam padedant, san taupas krauti bendrajam sandėlyn. Tad įvairūs šventieji įvairiais būdais šventumą atsiekė, o dar margesnė spalvom savo gyvenimą yra palikę kitiems aprašyti, taip, kad tik galvą kraipant stebėtis reikia, o ne geisti jų šventėjimo priemonės pamėgdžioti. Bet tarpe daugybės jų galima užtikti ir mums priimtinių bei patrauklių pavyzdžių, kurie taip pat, ir nemažai santaupų turi ir yra duosnūs, iš bendrojo sandėlio malonių užvaizdos.

Visuose mūsų reikaluose, o tuo labiau dvasiniuose, mes neturėtumėm užmiršti šauktis šventųjų pagalbos, užtarimo: jų šventes švesdami, juos gerbdami, jų pavyzdžiais nuosirdžiai trokšdami, visuomet per pašvenčiamąją malonę su Jėzumi būti, nes jie mums vien tik gėrio telinki. Būdami danguje su Dievu susivieniję, tad jų valia su Dievo Valia yra sujungta, o pastarojo ir didžiausiojo niekšo sugrįžimo į laimės stovį tetrokšta. O be to, jie sudaro tą patį mistinį Jėzaus kūną, „esame Jo kūno sąnariai, iš Jo kūno ir iš Jo kaulų“ sako Tautų Apaštalas, (Efez. 5, 30). Jie turi neapsakoma mums meilę, kylančią iš susivienijimo su Jėzumi, vienintėlio vado tos mokinančios bendruomenės, kuriai pats Dievas vietas yra laisvai, bet sulyg mūsų noru sąlyginiai paskirstęs.

VISUR TAS PATS LENKŲ VEIDMAINISKUMAS

Tad kuo mes galėtumėm pasinaudoti bešvesdami, kol kas

tik, vienintėlio mūsų lietuvių šventojo Kazimiero 500 gimimo jubiliejų? Jį savinasi lenkai brevijoriuose irrašę: „Kazimieras, Lenkijos karaliaus sūnus, ar, Kazimieras, yra Lenkijos karalių kilmės tėvo Kazimiero ir motinos Elzbietos sūnus“, bet jie savinasi ir šventąsias: Kingą (Kunegundą) su Jadvyga — vengres, ir Dobrowką (Dąbrowką) čekę, kas mus neturėtų perdaug jaudinti, o tik privalėtų paskatinti į neveidmainingą šventėjimo kelią ir tiksią kovą su lenkų veidmainyste-pariziejiskumu, kuris ir šventajam Kazimierui tapti šventuoju nepakenkė, bet padėjo įgyvendinti Kristaus išpėjimą, tiesos dorybės praktiškąją vertę: „jei jūsų teisybė nebus pilnesnė, kaip Rašto žinovių ir parisiejų, jūs neįeisite į dangaus karalystę.“ (Mat. 5, 20). Tą šikštų formalizmą (vienintėliai dėl žmonių akių veiksmą), grynai žmogišką išradimą, kuris iškraipo ir nuvertina tikėjimą: Toji iškreipta sąžinė prieštaravo tokiu savo būdu Jėzaus širdies kilnumui ir nuosirdumui, kad visus demaskavo ir smerkė be jokio atsižvelgimo ir pagarbos.

Tad ką darė šventasis ir ką mes turime daryti, kad išvengus parisiejams Jėzaus skirto likimo: „Kiekvienas augalas, kurio mano dangiškasis Tėvas neįveisė, bus išrautas.“ (Mat. 15, 13).

Išauklėtas motinos legitimizme, šv. Kazimierui buvo įdiegta, jog jis yra iš Dievo malonės Vengrijos karalius, o Korvinas, 1457 mirus Vengrijos ir Čekijos karaliui Vladislavui (Posthumui) yra neteisėtai pagrobęs šv. Stepono karūną, nors ir tautos buvo išrinktas. Tad su visu nuosirdumu ir kovoję už savo teises ir šventus išitikinimus, bet kad tas Vengrijos žygis nesisekė, sutiko su Aukščiausiojo valia. Tiesa, jis tai išgveno ir ilgai negalėjo užmiršti, tačiau iš politinio gyvenimo nesitraukė. Savo teisingu, santūrumu ir išmintingu, tik per du metu pavauduodamas tėvą, įrodė nepaprastus administracinius gabumus. Per tą trumpą laiką išlygino skolas, įvedė tvarką ir drausmę krašte, apvalė rūmus nuo pataikūnų, nesantūrių ir tinginių dvariškių, gerino Lenkijos ir Romos santykius, kurie dėl jo kandidatūros Vengrijos sostan buvo pašliję, ir daug rūpesčio skyrė didėjančiam turkų pavojui atremti Vengrijoje bei gražinime stačiatikius į Romos Katalikų Bažnyčią.

Taigi ir mes, prieš veidmainius nesilenkdami ir veidmainišku šmeižtu nepabugdami, bet protingumu bei kantrybe, Dievo ir artimo meilėje neunistamai iki galutinio laimėjimo šventojo dvasioje, drauge neškime savo kryžių su kenčiančiu Kristumi, kad būtu me drauge ir pašlovinti, nes be kančios ir mirties nėra prisikėlimo. „Argi nereikėjo, kad Kristus taip kentėtų ir taip įeity į savo grabę?“ (Luk. 24, 25). Ir tada išgirsime: „Jūs esate tie,

kurie pasilikote su manimi mano sunkenybėse; todėl aš pavedu jum karalystę, kaip mano Tėvas yra man pavedęs, kuris buvau paklusnus iki mirties, mirties tačiau kryžiaus.“ (Luk. 22, 28-29 ir Pilyp. 2, 8).

ŠVENTAS KAZIMIERAS LIETUVOJE

1483 gegužės mėn. šventasis Vilniuje sutinkamas jau šeštą kartą, pirmą kartą buvo su tėvu 1474. Jo sveikata pradėjo silpnėti. Buvo pasirodę aiškūs džiovos ženklai. 1483 — 1484 metais jis buvo Gardine ir dėl ligos iš čia niekur nevyko. Kovo 4 d., ketvirtadieni po Pelenės, vos išaušus mirė.

Iš Gardino karalaicio kūnas buvo atvežtas į Vilnių ir iškilmingai palaidotas katedros Švenčiausios Mergelės Marijos ir šventųjų Andriejaus ir Stanislovų koplyčioje, kurioje po trumpo laiko pagarsėjo daugeliu stebūklų. Toj pačioj koplyčioj buvo, po kurio laiko, palaidoti: jo brolis DLK ir Lenkijos karalius Aleksandras, ir dvi pirmosios Zigmanto Augusto žmonos Elzbieta ir Barbora Radvilaitė. Gaisrai, karai, protestantizmas, svetimųjų okupacijos ir komunizmas nedavė ir neduoda šventojo mirtingosiom kūno liekanom ramybės ir užvilkinio kanonizacijos procesą iki 1602 m. lapkričio 7 d. Dėl gaisrų sunaikintųjų katedrų atstatinėjimas ir jo garbei puošnių koplyčių įrengimas bei iškilmingiausios procesijos po Vilniaus miestą su relikvijomis reišė jam lietuvių meilę ir padėką už suteiktąsias per jo užtarymą Dievo malones. Tad ir nelaimėse skėstaničioj tėvynėj, jo relikvijos, kad išvengus sunaikinimo yra applanę Rožančą, Častakovą ir kitas vietas, o Vilniaus katedrą rusams paverčiant muziejumi, 1953 m. gegužę perkeltos į Šv. Petro ir Povilo bažnyčią Antakalnyje.

Šventasis garbinamas daugybės pasaulio valstybių savo vardo bažnyčiomis bei vysk. Brizgio tvirtinimu, Pietų Amerikos miestovardžių, lietuvių tautai yra išriškėjęs, kaip antislaviškos kovos simbolis. Jo garbei yra 1907 m. Šv. Kazimiero seserų vienuolija įkurta ir yra gausi nariais ir darbais: mokyklomis ir ligoninėmis. Šv. Kazimiero draugijos įsteigtos 1889 ir 1905 Kaune ir 1925 Vilniuje, platino ir gynė katalikiškąjį tikėjimą šventojo dvasioje. Pirmosios Kauniškės buvo persekiojamos ir naikinamos provoslaviškos bei ateistinės Rusijos, o Vilnišė tikėjimui „ištikimosios“ Lenkijos. Vilniaus krašte, kai kurių bažnyčių klebonai neįleisdavo bažnytinių šv. Kazimiero vėliavų. Religinės procesijos trukdomos: 1936 m. balandžio 13 d. procesija,ėjusi iš Adučiškio į Tverečių, pakeiliu apsupta ginkluotos policijos, sulaužytas kryžius, sudraskyta vėliava, ir buvo sužeista daug žmonių. Ypač buvo konfiskuojamos lietuviškos maldaknygės ir dorovinio mokslo raštai, o tikintieji baudžiami pinigėm ir kalėjimo bausmėmis vien tik už lietuviškąją maldą. Draugijos nariai buvo tremiami į Lenkijos gilumą arba į Nepriklausomą Lietuvą. Jų tarpe 1936 m. lapkričio 6 d. buvo ištremtas kun. N. Raštutis, o vien Švenčionių apskr. 1937 pirmą pusmetį surašytą 1819 protokolų. Policija ir pasienio kareiviai (KOP) išvertė ar sunaikino d-jos skyrių, pastatytus 29

J. KMITAS.

Į Šventą Kazimierą

Mes žinom, Šventasis, kad tu nemiegi,
Kai audros aplinkui mus ūžia,
Ir kaip tik didžiausiam tautos nuovargy
Lietuvišką sergsti bakūžę.

Ir kryžių namuos, pakely ir laukuos,
Ir Kristaus malonią stovylą,
Daboji aukūrą galingos Aukos,
Kuris prie Aukščiausiojo kyla.

Globoji uoliai tu Aušros Vartus:
Stebūklais jie vien išsilauko,
Kai įsisiūbavęs likimas kartus
Nelaimėmis gręsia be saiko.

Ne vien tiktai Vilnių. Nebesvetima
Visa tau Lietuvos žemelė.
Gi ji dabar prašo tave verkdama.
Palengvinti sunkią jos dalią.

Tauta atsigimus mokės jau karščiau
Tart švento Kazimiero vardą,
Kovoj nedrebės ir iškels daug aukščiau
Neilstamą dvasinį kardą.

Palaimink jaunimą. Dabar jo rimtis
Sunkiuos ištyrimuos stiprėja.
Jis karo metu daug aiškiau pamatys,
Kaip gerbti tautos Užtarėją!

šventųjų (1933) metų jubiliejinius kryžius (Marcinkonyse, Kašėtose, Nevaišiuose, Meironyse ir kt.) L. Bocianskis 1938 m. vasario mėn. 25-26 d. d-jos uždarymą įvykdytą veik prieš porą mėnesių patvirtino, ir taip 1939 metais patys rusai rado katalikų tikėjimą Vilniaus krašte pačių „ištikimiausių“ Romai katalikų stropiai persekiojamą. Kai šventojo krašte tikėjimas yra persekiojamas, jo garbę skelbia pop. Pijaus XII 1948 metais lietuvių jaunimo ypatin

guoju globėju paskirimas, lietuvių Pranciškonų ir TT. Marijonų Provincijos, šv. Kazimiero liet. kun. kolegija Romoje, 20 bažnyčių Amerikoje bei šv. Kazimiero parapija Rosario miestė Argentinoj ir kitur.

Skaistybe, protingumu, teisingumu, gyvu tikėjimu bei pamaldumu šventąjį sekdami, galime drąsiai tikėtis savo amžinosios laimės, tautos prisikėlimo ir visokių kitokių vargų bei nelaimių per jo užtarymą išvengimo.

Dviejų Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų žodis tautiečiams svetur ir Tėvynėje

Prelatas J. Šaulys: tarė:

„Gyva tėvų žemės meilė ir laisvės atgavimo troškimas buvo galingas veiksnys, stojant į kovą dėl nepriklausomybės grąžinimo. Budėjusieji tautos sar gyboje veiksniai stebėjo politikos įvykius ir laukė tinkamos progos pradėti kovą, imtis griežtesnių žygių.

Ir kada karo sudarytos sąlygos leido tautai nekludomai, laisvai išrinkti atstovus į Lietuvos Konferenciją Vilniuje (1917). Konferencija gi išrinko dvidešimties narių LIETUVIŲ TARYBĄ. Kuri prieš 40 metų vasario 16 dieną, paskelbė žinomąjį Nepriklausomybės nutarimo aktą, atstatantį Lietuvos nepriklausomą valstybę.

Taryba, paruošė sąlygas susaukti STEIGIAMĄJĮ SEIMĄ. Seimas, parašė ir paskelbė LIETUVOS KONSTITUCIJĄ, čia vėl pasireišė kūrybinė tautos valia.

Tat Lietuvių tautos valia sukūrė savo nepriklausomą valstybę; tautos valia saugojo ir gynė, per ilgus amžius, ir išlaikė gyvą, tvirtą valstybingumo tradiciją ir neįveikiamą tėvų žemės meilę. TAUTOS VALIA NUGALĖS ir dabartinės neteisėtos ir neteisingos okupacijos žiauriam valdžiai. Svetimiems okupantams neturi būti vietos laisvos Lietuvos krašte.“

Prof. Mykolas Biržiška pareiškė:

Lietuva po 1918 m. VASARIO 16 d. išgyveno išties 20 metų laisvėje ir gerbūvyje, įveikdama vidujines ir išorines sunkenybes ir kliūtis, kildama iš nieko ir stebindama pasaulį savo ekonomiais ir kultūriniais atsiekimais, garsėdama kaimynuose „Mažosios Amerikos“ vardu... Tuo pat ji ne ginklu, ne vien seiminiu sprendimu patvirtino mūsų VASARIO 16-SIOS AKTĄ, bet ir tikrovėje — pilkoje kasdienybėje tikrovėje — vaizdžiai įrodė to akto teisingumą ir išpėjimą pamokė, jog tam, kad tauta tikrai laimingai ir tikrai kultūringai augtų ir gyvuotų, jai būtina tvirta laisvė ir tikra nepriklausomybė.

Ir pabrėžė:

Kai mūsų tautoje pribręs ir įsisąmonins nebesuvaldomas laisvės pasilgimas ir nepriklausomybės troškimas, tuomet mūsų tautos — krašte ir už jos sienų — ir idžiųjų laisvojo pasaulio galybių pastangomis Lietuvoje bus vėliau įtvirtinta Vasario Šešioliktosios diena.

Būdėkime ir veikime!“
1958 m. vasario mėn.
Los Angeles, Kalifornijoje.

Mykolas Biržiška.

A. † A. Juozui Gintylai

mirus nuosirdžiai užuojautą reiškia velionies ŽMONAI,
DUKRELEI ir SŪNUI.

Juozas Bukevičius su šeima.

TALENTINGA LIETUVAITĖ

Š. m. sausio 27 d. užbaigė dešimtuosius savo gyvenimo metelius p. p. Nastės ir Antano Balčiūnų dukrelė — Laimutė.

Mūsų kolonijos vaikučių gyvenimas ir jo svarbesni įvykiai yra įdomūs daugumai tautiečių, nes vaikučiai yra mūsų tautos žiedas ir jos ateitis, tačiau itin malonu stebėti, jei kuris žiedelis išsiskiria savo grožiu ir patrauklumu iš šio gražių pumpurų vainiko.

Mažoji Laimutė, nors tik dešimtus metukus baigė, bet yra verta dėmesio dėl savo gabumų ir didelio darbštumo.

Praeitų metų gruodžio 4 d. „Gran Hurlingham Cine“ įvyko p. Janis Erglis — Smalzoff vadovaujamo baletu mokyklos pasirodymas, kuriame dviejų šokių pagrindinius šokius išpildė Laimutė Balčiūnaitė. Vieno akto baletu su prologu ir epilogu „Jos paskutinis sapnas Laimutė išpildė princesės šokį ir „Meilės kainoj“ — Don cellos šokį.

Svajonių princesė Laimutė atvaizdavo su dideliu išjautimu, ypač lyrinėse vietose technika ir jaukumu galėjo prilygti su brendusiai šokėjai. „Meilės kainoj“ svajonių princesė pasikeitė į grakščią, po gėlių darželių beskraujančią, malonią mergelę, iš kurios nuotaikos ir judesių dvelkė jaunatviškas džiaugsmas ir laimė.

Žiūrint jos šokio kilo mintis: iš kur toks pergyvenimas ir išjautimas? Į šį klausimą pati Laimutė vėliau atsakė:

„Man mamytė paaikino šokio turinį ir aš šokdama tai matau ir pergyvenu“.

Laimutė yra neabejotinai iš savo mamytės paveldėjusi talentą ir jautrumą. O ponija Nastė Morazaitė — Balčiūnienė yra baigusi Kaune baletu mokyklą ir pasirodė Kauno Valstybiniam teatre „Gulbių ežere“. Energiškas bus iš tėvelio paveldėjusi. Jos dėka Laimutė pasiekė tai, ką retai jos amžiaus vaikučiai pasiekia.

Be baletu mokyklos, Laimutė lanko ir muzikos mokyklą, kurioje užbaigė, labai gerai pa žymiais, ketvirtosios pianino klasės metus. Laimutė ir Hurlinghamo šeštadieninę lietuvių mokyklėlę lankė, kurioje pasi žymėjo dideliu uolumu. Tokia ji yra ir vietinėje mokykloje. Nuo ateinančių mokslo metų pradės mokyti svetimias kalbas.

Jos įgimtas grožio pamėgimas, jautrumas ir didelis darbštumas bei neabejotinas talentas, duoda pagrindo tikėtis tikrai geros menininkės. Šeimos

aplinka, gražūs santykiai su sesute ir broliuku, meilė savo visai aplinkai: gyvuliukams ir gėlytėms, sudaro geras ir tinkamas sąlygas jos charakteriui vystytis.

Paklausta apie ateities planus, Laimutė mane savo atsa-

kad Laimutės šokio mokytojas latvis p. Janis Erglis yra netik geras coreografas, energingas mokyklos direktorius, bet ir neginčijamai geras pedagogas. Mums malonu, kad broliškos tautos, nepaisant patirto vargo (neteko tėvynės, kaip ir mes), nepaisant karo baisumo ir emigranto vargo svetimame kra-

o čia t. y. Argentinoje turi net tris akademijas. Vargas ir pergyvenimai neužgesino jo širdyje žvaigždės, kurią, jo paties žodžiais, Dievas yra įžiebę kiekvieno menininko krūtinėje.

Kas tiki, kad jam Kūrėjas su teikė talentą, tas jo nepraras ir skurdžiausiose gyvenimo sąlygose ir jį perduos jaunom jė-

Jūratė sveikina savo sesutę Laimutę Balčiūnaitę po jos išpildyto šokio.

kymu nustebino, pareikšdama, kad norinti mediciną studijuoti. Tačiau jos didžiausia svajonė yra šokti laisvoje Lietuvoje Kauno Valstybiniam Teatre. Išskyrus savo mokyklos pasirodymus, Laimutė kitose scenose nešoko. Išimtį padarytų lietuviškiems parengimams.

Baigdama norėčiau priminti,

te sutaupeš savo jėgas, talentą ir žinias per didelį pasiaukojimą ir ištikimybę savo pašaukimui su savo mokiniais pasiekė tokių gražių darbo vaisių. Senosios rusų baletu mokyklos mokinys, apkeleaves daugelį kraštų ir šokęs žymiausiose pasaulio scenose, tremtyje organizavo stovyklose šokėjų grupes,

gom, kurių lavinimas reikalauja netik techninių žinių, bet ir didelio sąžiningumo.

Džiugu, kad Laimutė Balčiūnaitė yra tokio gero mokytojo vadovaujama. Jis tinkamai sugebės išlavinti ir išugdyti jos neginčijamai didelį talentą.

— E. D.

Moters skilties vedėja.

MONTEVIDEO

VASARIO 16-TOS MINEJIMAS URUGVAJUJE

Urugvajaus lietuviai jau iš anksto ruošėsi tinkamai paminėti 40 metų Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukaktį. Su ja susiję dariai dar pastangų ir urugvajiečiai. Todėl šventės išvakarėse, Vasario 15 d. buvo išspausdinti atitinkami straipsniai Montevideo dienraščiuose, parašyti Liet. Bendruomenės valdybos narių J. Vaštako ir M. Svečulio, Lietuvos Pasiuntinybės darbuotojo Dr. K. Čibiro-Ve-rax ir p. Gumbaragio. Gi 13 val. Lietuvos Pasiuntinybė suruošė minėjimą per radiją „Voz del Aire“, iš kur kalbėjo ir senatorius prof. Juan B. Lopez Toledo. Dar anksčiau į visas Montevideo bažnyčias buvo nusiųsta 70.000 paveikslukų su trumpa Lietuvos istorija ir malda už kenčiančią mūsų Tėvynę, kad šventėje būtų išdalinti visiems tikintiesiems.

Pačios šventės dieną, sekmadienio rytą visa lietuviškoji katal. radijo valandėlė buvo paskirta paminėti 40-ąją Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukaktį. Su švente radio bangomis visus lietuvius gražiai pasveikino įgaliotas Lietuvos Ministeris Pietų Amerikai d-ras K. Grauzinis.

Gi 11 val. katedroje buvo šv. Mišios, kurias atlikė šv. Sosto Nunciatus sekret. Mons. d-ras Carlo Curis. Šventei pritaikinta puikų pamokslą pasakė Arkivyskupo Kanceleris prelatas J. Santlago. Lietuvių ir urugvajiečių prisirinko pilna katedra. Maloniai ir jaudinančiai skambėjo erdviose katedros skliaustuose Lietuvos himnas, giesmės, giedamos liet. bažnyt. choro pritariant visiems tautiečiams. Iškilmingumo teikė ir altorių supusios Lietuvos ir Urugvajaus vėliavos, asistuojamos tautiškais rūbais pasirėdžiusių mergaičių.

Po pamaldų ilga eiseną pasuko Artygos paminklo link. Tur būt, niekadoms nebuvo tiek daug lietuvių susirinkę! Didelį, gražų vaizdą prieš didžiojo laisvės kovotojo generolo Artygos paminklo padėjo,

įgaliotas Ministras p. d-ras K. Grauzinis, asistuojamas keletos žymesnių asmenų. Ta proga fotografai padarė nemaža nuotarukų.

Šventės vakarą Lietuvos Pasiuntinybė suruošė priėmimą, į kurį atsilankė Urugvajaus Užsienių Ministerijos reprezentantai ir visa eilė lieuviškųjų veiksmų atstovų. Iškilmingą minėjimo aktą vakare suruošė Urug. Liet. Kultūros Draugija savo patalpose. Žmonių priejo tiek, kaip niekadoms. Atvyko ir retai matyti taulečiai, net iš laukų. Aktą atidarė Draugijos pirmininkas p. Kl. Vidžius. Pagrindinis kalbėtojas buvo p. Ministras d-ras Kazimieras Grauzinis. Prakalbas taip pat pasakė gerb. kleb. t. J. Bružikas S. J., buvęs Urug. Liet. Kult. Dr-jos pirmininkas J. Jasauskas, Lietuvių — Urugvajiečių Dr-jos pirmininkas J. Martinez Bersetche, ukrainiečių atstovas ir p. Vytautas Dorelis, Draugijos sekretorius. Jie savo kalbose iškėlė lietuvių tautos nuveiktus žygius ir darbus per 40 metų, ryžtą kovoti už Nepriklausomą Lietuvą, viltį laisvos Lietuvos ir pasmerkė Lietuvos okupantą — rusus komunistus ir jų pakalikus čia esančius Urugvajuje, vylingai dabar kviečiančius dėtis su jais į bendrą lietuvių darbą. — Po to kelios mergaitės pašoko stilizuotą sukintį, vaikučiai padeklamavo eilėraščių ir lietuvių katal. choras šauniai sudainavo keletą gražių patriotinių dainų.

Visa tai sukėlė dalyviuose gyvą patriotinę nuotaiką, pilną prisiminimų, padėkos, ryžto ir Tėvynės meilės jausmų. Po to dar jaunesnieji ilgai šoko, o kiti šnekučiavo si su savo senais pažįstamais.

P. D.

„VYČIŲ“ VAKARAS MONTEVIDEO

Vasario pirmą dieną Urugvajaus lietuviai Vyčiai surengė gražų kultūrinį vakarą vienam iš gražiausių Montevideo salonų. Nežiūrint didelės krizės Urugvajuje (didelio nedarbo) publikos susirinko gana daug.

Paikta stebėtis gražiu programos vedimu ir ji buvo išlikusi žil. Atidarymo žodį tarė U. L. Vy-

čių pirmininkas Gividas Mačianskas programą vedė Vice — Pirminkė Albina Milašaitė.

Vyčių Himną padeklamavo pradedant programą Albina Milašaitė ir Romas Mačianskas.

U. L. Kat. Choras pradžiugino mus gražiom lietuviškom dainom. Chorui vadovauja jau keli metai Vytautas Dorelis, akompanuoja Teresė Drobnikavi.

Gražiai suvaidintas patriotinis

U. L. „Vyčių“ Pirmininkui Gividui Mačianskui ir U. L. V. Sekretorei Adėlei M. Čirpūtei, savaitę prieš juodviejų vestuves, jaunimas surengė jiems išleistuvių vakarienę, kurioje apvėrė juodviejų mergystės dieną, juos „pakorė“.

vaidinimas „Paslaptingoje Zonoje“, (St. Lauciaus) nuteikė visus rimtai. Valdino: Stasė Jurėlytė, Adėlė Mačianskienė, Gividas ir Romas Mačianskai. Jonas Ščesnulevičius, Bronius Steponis, ir Antanas Zupka. Sufleriavo Albina Milašaitė, režisuoti padėjo Mykolas Svečulius.

Tautiniai šokiai nuteikė publiką labai maloniai. Visi žavėjosi šokėjų jėdėsių ritmingumu ir grakštumu. Buvo šokama: Siaudelė, Noriu miego, Audejėlė ir Malūnas. Šokiams vadovavo p. Mokytoja Gėnė Stankevičienė, akordeonu griežė Napoleonas Rudreika.

Tuo buvo viena iš gražiausių programų ir ji pas nematė daug nu-

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Josė Hernández „MARTYNAS FIERRO“ Antano Vilučio vertimas, spaudė „LAIKO“ spaustuvėje, 1958 m., Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. Aires.

Tai didžiojo argentiniečių epiko Josė Hernández (1834 — 1886) populiaroji poema „MARTIN FIERRO“, kuri yra išversta į anglų, prancūzų, vokiečių, italų, vengrų, čekų, rumunų ir japonų kalbas. O šiais metais, A. Vilučio dėka, matome nors pirmąją dalį ir lietuvių kalboje. Tad vertėjas mus ir supažindina su „pyne tokių vargų, niekas neapdairavo“. Ir taip vertėjas gražioj formoj ne tik mums kur kenčia gaučius kiekvienas. Bėdas kurias visi pažįsta, bet kurių vargus tos šalies parodo, kurioj yra lemta apie 35.000 mūsų tautiečiams dalintis, bet ir lietuvių literatūrą praturtino. Tad ir mes ją įsigydami sudarysime sąlygas vertėjui pradėtame darbe žengti, su kitais vertėjais, toliau, jo vilčių neapvykę, ir kelsime drauge savąją kultūrą.

KRISTAUS KARALIAUS LAIVAS — Tėvų Marijonų Bendradarbių Draugijos Savaitraštis. Eina jau 38-us metus. Argentiną pasiekia, maždaug per mėnesį laiko, bet įdomus ir naudingas kiekvienam susipratusiam katalikui. Straipsniai, žinios ir aktualijos nepasens, kaip kad ir pats apreikštasis tikėjimas. Jei tu nori įsitikinti, kreipkis į redaktorių: Rev. A. Ignotas, MIC. 4545 West 63rd St., Chicago 29, Ill. USA, arba į Tėvų Marijonus Argentinoje.

ATEITIS, Katalikiškojo jaunimo žurnalas, 1957, lapkričio, Nr. 9 ir gruodžio Nr. 10. Redaktorių Pr. Naujokaitis.

LUX CHRISTI, leidžia ARLK vėlybė, 1957, gruodis, Nr. 4 (26).

SANTARVĖ, 1957 m. Nr. 3 (37) Leidžia Lietuvių Rezistencinė Santarvė, Redaktorių F. Neveravičius.

SATARVĖ, 1957 m. Nr. 4 (38) Leidžia Lietuvių Rezistencinė Santarvė, Redaktorių F. Neveravičius.

MOTERŲ DIRVA Nr. 12 gruodžio mėn. 1957 m. ir Nr. 13 sausio mėn. 1958 m. Redaktorė: Dale Muray, ALRK. Moterų Sąjungos organas.

SEJA — Tautinės demokratinės minties laikraštis, Nr. 8 (9), lapkritis — gruodis 1957. Red. G. J. Lazauskas. Adr. 1649 N. Broadway, Melrose park, Illinois, USA.

—o—

NEPRIKLAUSOMYBĖS SUKARTIS

(Atkelta iš 4 pusl.).

ir kietai kovoti dėl Lietuvos nepriklausomybės atstatymo.

Akto minėjimo programos vykdymą atliko pranešėjai pp. Ruplėnas ir Šantaras.

Atskirai tektų pasidžiaugti gausiu lietuviškosios visuomenės dalyvavimu, kuri su dėmesiu sekė programą ir su entuziazmu reagojo į kalbėtojų pareikštą patriotines mintis. Jau buvo paminėta, kad minėjas vyko Dr. J. Basanavičiaus rūmų pavėsyje. Ir iš tiesų, Lietuvių Centro pasiryžimas įamžinti Argentinijoje Dr. J. Basanavičiaus vardą pastatant rūmus yra sveikintinas ir remtinas visos lietuviškos kolonijos. Šie rūmai šiuo metu yra kaip tik pradėti ir jau išlieti cementiniai jų griaučiai. Tuo būdu ir paminėjas visų lietuviškųjų organizacijų buvo nutarta daryti pradėtojų Dr. J. Basanavičiaus rūmų griaučių pavėsyje, kad tuo būdu simboliškai būtų parodytas būsimasis Lietuvos atgimimas leisvam ir nepriklausomam gyvenimui.

DALYVIS.

dar kartą pakartos šią pačią programą.

NAUJA VALDYBA

Liet. Kultūros Draugijos visuotinis susirinkimas išsirinko naują valdybą, kuri pareigomis pasiskirstė taip: vicepirm.. Alb. žebraitis, sekr. Vyt. Dorelis, išd. Br. Steponis ir nariai: V. Steponionis, A. Čirpkus, K. Vilkas. Pirmininku išrinktas Kl. Vidžius, rimtas ir veiklus kolonijos visuomenininkas. Neturėdama skolių draugija, reikia tikėtis, galės padaryti kal kuriuos patalpų patobulinimus, pagyvens veiklą ir parems Tautos Fondą.

Senoji valdyba gražiai padarė Kelėdų parengimo pilną — 40 dolerių pasiūsdama Tautos Fondui.

A. + A.
MŪSŲ MIRUSIEJI
KAZIMIERAS KARALIUS

1958 m. vasario mėn. 10 d. 15,15 val., uoste, per nelaimingą atsitikimą, mirtinai buvo sužeistas ir tuoj mirė Kazimieras Karalius, 60 m. amžiaus. Turėjo jau visus popierius pensijai, bet jausdamasis sveikas ir stiprus, dirbo iki paskutinio širdies suplakimo, kad dar geriau įsitaitytų gausi šeima. Tad ir paliko giliame liūdesy: žmoną Nataliją, sūnų Ladislavą, dukteris: Stasę ir Teresę ištėkėjusias, ir Elena susižiedavusią, belaukiančią jungtinių, ir keturius anūkus, ir svaionių Antaną Savicką, ir gausų draugų būrį. Palaidotas Sarandį kapinėse, o jo kapą paslėpė gausūs gyvųjų gėlių vainikai. Tėbūnie lengva tau šios šalies žemelė, artimųjų lankoma.

PAULINA ŽILYTĖ

1930 m. atvykusi iš Taučiūnų km. Pušaloto valsč. Panevėžio apsk. Po sunkios operacijos, 78 metų amžiaus mirė š. m. vasario 3 d. Veliuonė paliko liūdinčią seserį Oną Žilytę — Confenti. Palaidota Chacarita kapinėse. Tegul ilsisi Viešpatyje.

LIETUVOS PASIUNTINYBĖS

Tel. 415591

Adr.: Rambla, Rep. de Chile 1606, Montevideo.

CIUZINIŲ IR UZUOLAIŲ DIRBTUVĖ-PARDUOTUVĖ

Parduodama medvilnė, vilnos, įvairios drobės, valizoms užvalkalai, gulimos kėdės ir turkiškos lovos. Taisomos minkštos kėdės.

Kainos prielamos
Išpėdin. Antano Šalčiūno
Juan B. Alberdi 925-31.
T. E. 60-2784.

ELEKTRICISTAS

• PRECYZINĖ ELEKTROS TECHNKA

REMONTUOJAMA:

- SALDYTUVAI - HELADEROS,
- RAŠOMOSIOS,
- SKAIČIUOJAMOSIOS MAŠINOS ir
- VENTILIATORIAI.

Mėnesinis mokestis

DARBAS GARANTUOJAMAS

B. ASAKA

Dirbtuvė-taller: Butas:
MEXICO 766 MEXICO 950
T. E. 38 - 2950

Casa MUSKETAS

Parduoda

PLOKŠTELES, PIANINUS, AKORDEONUS, BANDEONUS TELEVISIOS APARATUS

ISNUOMUOJAMA PIANINUS

T. E. 50 - 5948 Sanabria 2790-92

* OPTIKAS V. RASIONAS: Gral. Mariano Acha 876, Morón: Šešt. 13 — 17 val. ir sekm. 13 — 16 val.

* MINKŠTŲ KEDŽIŲ DIRBTUVĖ Sav. Mikellonis Cosquin 5565, Villa Lugano.

BERISSO

VASARIO 16-TA „MINDAUGO“ DRAUGIJOJE BERISSE

„Mindaugo“ Draugija pakilusia nuotaika minėjo Vasario 16-tą su dviguba programa. Vietos bažnyčioje buvo atlikta religinė programos pusė; šventųjų Mišių metu skambėjo lietuviškos giesmės, o galė pamaldų sekė turiningas Kun. Jakaičio MIC pamokslas.

Vidudienį „asado“ pietūs „Mindaugo“ draugijos paltapose, kurių

DR. JUOZAS GINTYLA

1958 m. vasario mėn. 14 d. mirė nuo širdies smūgio Dr. Juozas Gintyla.

Vėlonis buvo gimęs 1880 m., gegužės 31 d. Gintiliškiuose, Telšių apskrityje. 1944 m. atvažiavo į Argentina ir vertėsi savo profesijoje. Palaidotas Chacarita kapinėse. Paliko liūdinčią žmoną, dukrelę su žentu ir sūnų su šeima.

MATAS BLONTAITIS

1958 m. vasario mėn. 10 d. Fiorito ligoninė, širdies liga mirė 58 metų amžiaus Matas Blontaitis, kilęs Biržietis, dabar gyv. Figersa 1652, Dock Sud. Palaidotas Sarandį kapinėse. Paliko liūdinčias brolio dukreles: Berta Smalietis ir Elena Blondaitis, ir kitus gimines ir pažįstamus. Išsėkis ramybėje.

metu vietos Klebonas, kun. Chocaro palinkėjo energingiems ir veikliams lietuviams greito Nepriklausomos Lietuvos atstatymo.

Vakare šeštą valandą įvyko civilis minėjimas.

Programa atidarė ir sklandžiai pravedė J. Vogalis. Su pagarba ir susikauptime lietuviai ir užsieniečiai svečiai išklusė Argentinos ir Lietuvos himnų, po kurių sekė „Mindaugo“ Draugijos pirmin. J. Stočkūno kalba apie Lietuvos tautos praeitį ir dabartinį momentą. Po jo trumpą kalbėlę tarė iš Buenos Aires atvykęs A. D. Petraitis apie Vasario 16 ir jos reikšmę šiandieniniame mūsų gyvenime tremtyje. O pati plačiausia ir turiningiausia kalba, pasakyta Kun. Jakaičio MIC, nušvietė nevien šventės istorinius bruožus, bet kartu išskėlė kai kurias vengtinas ydas, turint mintyje, kad užsieniečiai apie Lietuvą sprendžia iš mūsų elgesio.

Šventės metu gauta telegrama iš p. ministro Grauzinio ir laiškas su sveikinimais ir linkėjimais Vasario 16 proga iš Ukrainiečių Draugijos Berisse, kurių atstovai matėsi svečių tarpe.

Literatūrinę dalį atidarė jauniausia Onutė Petraitytė su dviem eilėrašciais.

Gerai pažįstamas visai Berisso kolonijai P. Strolia surežisavo „Laisvės Kovotojus“. Tai scenos vaizdelis iš laisvės kovų laiko kur matėsi: Našlės rolėje O. Šeštakauskienė, ūkininko — V. Stundžia, Lietuvis karininko — A. Šeštakauskas, Savanoris J. Mikelaitis parodė pirmosios Lietuvos kariuomenės basketb. šnipu pabuvo E. Žagrakalys, o Motinos vietoje J. Stočkūnienė publiką juokino savo barniais. Sufleiravo M. Žagrakalys. Reikia pasakyti, kad mindaugiečiai nors ir neturi savo geros salės ir nuolat priklauso nuo nepastovaus oro malonės yra dideli teatro mėgėjai. Vaidinimas visiems labai patiko ir atrodė, kad publika dar būtų mielai pasilikusi ką daugiau pamatyti. Reikia tik palinkėti, kad senųjų paty-

rimas ir jaunųjų energija duotų kuo dažniausia scenos vaizdų, kurie pakelia dvasią, sutvirtina tautiško jausmą duoda pasireikšti jaunosios jėgoms ir yra taip laukiami visų Berisso lietuvių.

Dalyvis.

PAKEITĖ BIZNĮ.

Zinomas Berisso organizacijų rėmėjas p. Bronius Baltušis, 25 metus turėjęs Vėlykių - Restoraną gatvėje Nueva York ir kampas Marselle likvidavo ir nupirko nuosavą namą pačiame miesto centre gatvėje Comercio Nr. 4509 ir atidarė valgomųjų produktų krautuvę. S. D.

„Mindaugas“ draugijos valdyba dėkoja už pagamintus bendrus Vasario 16 d. pietus: p. O. Pilkie- nei, p. L. Mažuikienei ir p. J. Stočkūnienei, taria širdingai lietuvišką acū.

Draugijos Valdyba dėkoja už išbaltinimą draugijos patalpų, pasidarbavę yra šie nariai: J. Telmontas, A. Pamparas, V. Martinkus, A. Vogulis, R. Razanškas, A. Aurila, B. Marcinkevičius ir J. Stočkūnas. „Mindaugo“ V-ba.

KORDOBA

SKAUDŽIOS NELAIMĖS:

š. m. sausio mėn. 27 d. Juozui Žukui, dedant diržą ant mašinos blėkinių dežių dirbtuvėje, nutraukė dešinę ranką žemiau alkūnės, tačiau paguldžius ligoninėje, gydytojai turėjo nuplauti arti peties, nes visa ranka buvo smarkiai sužalota.

Juozo Palšio (savininko Pension „Lituanija Villa Rumpal“) sūnus Ricardo, bežaisdamas, basketball, paslydo nelaimingai ir griūdamas susilaužė kairės rankos abu kaulu žemiau alkūnės. Atvežtas į Kordobą, „Allendes“ sanatorijoje rankos sugipsavimui, pagulėjo vieną parą, o toliau, kelioms dienoms, apsisusto pas pp. Bendinskus.

Vytautas Mogila, jau antras mėnuo, kaip guli geležinkeliečių ligoninėje.

PARDUODAMAS ŽEMĖS SKLYPAS

V. Alsinā, Callao y B. Rivadavia 8,66x48,30 mts.
Kreiptis: Cuena 5050, Cap. Fed.
T. E. 53 - 2752.

ALBERTO E. TIMINSKAS
“COCHERIA”

AMBULANCIAS - SEPELIOS - CASAMIENTOS

Pasirūpina laidotuviams — veža ligonius — daro keliones į tolimesnes vietas — nuomuoja automobilius vestuvėms ir krikštynoms.

AV. PAVON 11070 T. E. 243 - 5654 Sucursal
Temperley BALCARCE 510
F.C.N.G.R. Lomas de Zamora

NUOSAVYBIŲ ADMINISTRAVIMAS

JUANA DAILYDĖ, vedėja

SANTIAGO DEL ESTERO 286, p. 4, e. 4; T. E. 37-6435
Perka ir parduoda neužimtus namus. — Suteikia paskolas pagal namų, žemės ir statybų garantijas nuo 3 iki 15 metų už 9%.

* MOTERŲ GROŽIO SALONAS IR KIRPYKLA „HENRY“. Įvairiausių maudų šukavimas moderniausiomis priemonėmis, 20 metų praktika. Sav. Henrikas Lukaševičius: Leandro N. Alem, 318, Banfield.

V. RAMANAUSKAS
RADIO TECHNIKAS
mokslius baigęs JAV.bėse.
Dirba naujus ir taiso visokių rūšių radio aparatus. Duoda išsimokėjimui.
POLA 289, Buenos Aires
T. E. 64 - 4154

TEXTIL BRAŽĖNAS
Lietuvių audimo fabrikas.
Tucuman 3718

Jaunosios ir kūmos pasisiūkit suknius (ajuar) pas Profesore ONĄ BALNAITYTĖ, c. Manuel Esteves 1129, Dock Sud. SINGER SISTEMA

PAJIEŠKOJIMAS

Pajieškomas Jonas Aldiūnas kilęs iš Papartinės vienkiemio. Paskutiniu laiku gyveno Rosario mieste. Jieško Juozas Kuckis, Marmol 425, Montevideo, ROU. Pranešti Antosei Bielskaitei, French 3685, Bs. Aires, TE. 72-5408

J I E Š K O M A

Lietuvis LINOTIPISTAS ir MOKI-NYS prie linotipo ir kitų spaustuvės darbų. Kreiptis: „LAIKO“ administracija, Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. Aires.

PARDUODAMA

Nebrangiai parduodamas geras amerikoniškos firmos, nedaug naudotas PIANINAS. Kreiptis: Lietuvių parapija, Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. As.

PARDUODAMAS

DIDELIS NAMAS

gražioje vietoje, Moreno mieste, netoli Av. San Miguel.
Kreiptis: Sra. Berta R. de Sabiño, Carlos Calvo 418, Buenos Aires.
T. E. 30 - 5307

ATSIGAIVINIMO IR MAUDYMOŠI BASEINAS

„LIETUVA“

savininkai
Stanislovas ir Albertas Vercinskai, „La Salada“ (už maudyklių parko) Nuvažiuoti: F.C. Belgrano, Colectivo 32, iš Pte. Alsina ir colectivos iš Liniers.

Atvykite su savo draugais maioniai praleisti laiką.

PARDUODU NAMĄ!

Viena kvadra nuo lietuviškos kolonijos CORDOBOJ. Keturi kambariai, dvi vonios įrengtos su šiltu vandeniu ir visais patogumais.

Teirautis pas C. Dobkevičių, Av. Gral. Mitre 1258, Villa Parque Caseros

MIELAS „LAIKO“ SKAITYTOJAU, AR JAU UŽSIMOKEJAI PRENUMERATĄ?

FARMACIA "NENISKIS"
ANTONIA NENISKIS de GUTIERREZ
FARMACEUTICA
AV. SAN MARTIN 740
BURZACO
(Pdo. Ate. Brown)
30 metrų nuo Av. Espora, priešais col. San Vicente stotį.
KALBA LIETUVIŠKAI.

FOTO "REPORTER" — JŪSŲ PATARNAVIMUI.
Jei norite turėti geriausias sužieduotuvius, vestuvių, gimtadienių ir kitų švenčių foto nuotraukas, kreipkitės į FOTO „REPORTER“, kur fotografas — profesionalas yra pasiruošęs Jums greitai ir gerai patarnauti. Visi foto darbai atliekami savoje laboratorijoje.
L. KANČAUSKO,
FOTO „REPORTER“,
c. Mendoza 2249, Avellaneda (prieš liet. bažnyčią).

MIKŠTŲ KEDŽIŲ FABRIKAS
GAMINAMOS ĮVAIRIŲ STILIŲ MINKSTOS IR STIPRIOS KĖDĖS.
ATLIEKAMI ĮVAIRŲS STALIAUS DARBŲ.
Savininkas
Jonas Janušis
COCHABAMBA 1811-17
Villa Scasso
T. E. 68 - 7208

* „LIETUVA“ Sav. V. Nalivalka. Dėl informacijų kreiptis: Turismo Agencia, Florida 165 (Galeria Güemes), escritorio 529, p. 5. T. E. 33 - 9584.

* ALF. DEGULIO ir K. PAULAUŠKO lietuviškas restoranas su lietuviškais valgiais yra Paseo Colón 449, Buenos Aires. Didelis valgių pasirinkimas, mandagus aptarnavimas. Aptarnauja patys šeimininkai.

* KIRPYKLA „OLGA“ — Iga- laikis plaukų sušukavimas (karštas tr šaltas, atliekamas moderniomis mašinomis ir naujais metodais. Priimama mokinės — Olga Jasiulytė. Vitkauskienė, Wilde, Av. Gen. Cadorna 85.

Imprenta de „LAIKAS“
Mendoza 2280 * Avellaneda

Buenos Aires Avellaneda

NUOSIRDI LIETUVISKA PADĖKA

Lietuvos atstatymo 40 metų sukaktį atšventėme gal ir ne visai palankioje, mums lietuviams tarptautinėje padėtyje, kas paskutinių laikų ypač pasireiškė iš mūsų ankstyvesnių „globėjų“ amerikiečių pusės:

Persitimas, mūsų krašto okupantų siūlomą koegzistencijos principą. Tačiau visame laisvajame pasaulyje ši diena buvo paminėta su didžiulėmis iškilėmis ir su tam tikru ateities budrumu.

Argentinos Lietuvių Organizacijų ir Spaudos Tarybos vardu vykdė šios reikšmingos sukakties minėjimą ALOST prezidiumas, dėl nenugalimų kliūčių, kaikurie užsibrėžti dalykai nebuvo įvykdyti, taip kaip buvo numatyta.

ALOST prezidiumas išvardina visus, kurie atliko patriotinę pareigą, parėmę šios šventės įvykdymą ir visiems tiems taria nuoširdžią lietuvišką padėką:

1. Lietuvių Centrai už suteiktų nemokamai pasinaudoti savo statomųjų rūmų vietą, už paruoštus užkandžius svečių bei programos dalyvių pavaišinimui ir už paaukotus gėrimus.
2. Šv. Cecilijos Choral už išpildytą programą.
3. p. muz. V. Rimavičiui už programos paruošimą.
4. Choro akompanuotojai p. Martinėnaitė-Mikučionienėi.

5. P-lei solistei Marytei ir pianistei Eugenijai Čikštaitėms.
6. Deklamatorėms p-lei Danguolei Valentinaitei ir mažajai Lilei Stančikaitėi.
7. Pianu skambinusiai Nelidai Mišūnaitėi.
8. Lietuvių Centro Tautinių Šokių visiems dalyviams, jų vadovei poniai A. Mikelionienėi ir akordeonistui p. Vytautui Cibavičiui.
9. Ponui Artūriui Mičiūdui už pasirūpinimą ir nuvežimą vainiko prie Katedros.
10. Ponui Pr. Ožinskui už išrūpinimą tos dienos proga radio transliacijų bei tam programų paruošimą per radio Excelsior ir Portea.
11. „Lietuvos Aidų“ pusvalandžio vedėjui p. Z. Juknevičiui už ransliaciją.
12. Aušros Vartų Lietuvių parapijai už visokeriopą pagalbą.
13. Mūsų lietuviškiems spaudos organams „Arg. Lietuvių Balsui“ ir „Laikui“ už talpintus skelbimus bei propagandą.
14. Programos pranešėjams pp. R. Rauplėnui ir A. Santarui.
15. Visiems tautiečiams dalyvavusiems prie vainiko uždėjimo ir visai skaitlingajai lietuviškai visuo menei dalyvavusiai iškilmingo akto minėjime.

ALOST Prezidiumas.

Marytės Aldos Čikštaitės sausio 25 d., 1958, vaišių dalyvių dalis.

„LIETUVIŲ CENTRO“ DR. J. BASANAČIAUS SALES STATYBAI AUKOJO:

\$ 1.000.— M. Vibrentis, po \$ 500.— L. Aleliūnas ir A. Bukevičiūtė, \$ 481.— S. Jordanoff (U. S. A.), \$ 150.— P. Smalstys, po \$ 100.— A. Bubnaitienė, K. Norkus, J. Sprindys, ir A. Stankevičius, po \$ 50.— J. Mičiūdas, Joanna Mičiūdas, Ona Mičiūdas, A. Mičiūdas, A. Ruplėnas, E. Ruplėnas F. Pošiūnas, J. Urbanavičius, K. Urbanavičius, A. Urbanavičius, K. Vaštakas, A. Vaštakas, J. Wychlo, G. Aleliūnas, J. Zigmantas, S. Čekauskas, G. Wojcekian, A. Rinkevičius, P. Aglinskas P. Jalinskas, A. Viturys, A. Matusėvičius, E. Petraitis, J. Bražionis, A. Bražionis, P. Rudėnas, A. Rudėnas, K. Mankus, L. Mankus, D. Mankus, R. Mankus, K. Maslioni, I. Kraujalis, J. Lukša, A. Markūnas, P. Norkus, A. Karosevičius, J. Kisielius, B. Račkauskas, A. Rapko, K. Ziulis, K. Lileikis, B. Dėdela, K. Dėdela K. Sarskel, P. Szczuzvaniec, K. Sinkevičius, J. Špokas, V. Kazakevičius, P. Viteikis, F. Popelis, P. Bilevičius, R. Narbutas, J. Rudaitis, P. Kučiūnis, S. Dziugys, J. Bačkis, A. Kairys, O. Kairys, D. Rinkevičius, L. Valiūšis, A. Mikėnas, K. Burbha, K. Lapinskas, B. Kulionis, J. Gradeckas, C. Ruzgus, J. Švenčionis, L. Švenčionis, J. Kanapinskas, A. Sabutis, S. Pečiukonis, S. Kruklys, V. Norakitis, A. Norkaitis ir A. Vaičiūtis. Viso įteikta \$ 4.500.—

Visiems aukotojams ir aukų rinkėjui F. Pošiūnui nuoširdžiai dėkoja:

Lietuvių Centro Valdyba.

Alina Kazlauskaitė, Ana M. Alškevičiūtė ir Petronėlė Kišonaitė praleidę vasaros atostogas Mar del Plata grįžo į Bs. Aires.

PRASIDEDA MOKSLAS

Lietuvių parapijos mokyloje, kuriai vadovauja Ses. Kazimierietės, kovo mėn. 10 d. 1958, prasideda pamokos. Lietuvių kalbos pamokos, kaip ir pereinamais metais, bus šeštadieniais, po pietų.

Kviečiama lietuviškas jaunimas iš anksto užsirašyti mokyklos raštinėje. Taip pat kviečiame visas buvusias mokytojas pasitarti su mokyklos vedėja Ses. Dilekta.

— SUDĖTINĖS ŠV. MIŠIOS

Lietuvių Aušros Vartų parapijos bažnyčioje, už šventos atminties vysk. Kazimiero Paltaurok vėlę bus š. m. kovo mėn. 16 d. (sekmadienį) 19 val. (7 val. po pietų).

Antanas ir Natalija Šantarai vasario 27 d., 1958, savo artimųjų tarpe atšventė 20 metų savo moterystės gyvenimo sukaktį. Ta proga liet. Aušros Vartų bažnyčioje buvo atlaikyta padėkos intencija šv. Mišios.

Vytautas Dorelis, gyv. Bogota 4177, tarp Berna ir EE. UU., Cerro, Montevideo, yra įgaliotas „LAIKO“ platintojas, pas kurį galima užsimekėti prenumeratą „LAIKO“ skaitytojams.

Klemensas Dėdela važiuodamas motociklu per Av. del Trabajo susidūrė su sunkvežimiu ir nusiūžė koją. Guli namuose, tėvo priežiūroje.

Antanas Matulionis jau virš mėnesio laiko sirgęs ir gydytis savo namuose, Paraguay 726, Avellanedo, kovo 5 d. yra palapinamas Hospital Vecinal de Villa Porvenir, Humberto 10 1571/75, Avellaneda.

NAUJI „LAIKO“ RĖMĖJAI

(Neskaitant prenumeratų)

- \$ 55 — P. Sakalauskas,
- \$ 50 — M. Galeckas
- „ 50 — P. Šiauliūnas
- „ 30 — E. Bražinas
- „ 30 — A. Savickas
- „ 50 — J. Senkus
- „ 30 — J. Vasinskas
- „ 30 — K. Zelempūgaitė
- „ 20 — P. Baronas
- „ 20 — V. Guobys
- „ 20 — P. Kazlauskas
- „ 20 — T. Mikalauskas
- „ 20 — M. Matelienė
- „ 20 — M. Pavličienė
- „ 20 — K. Varanauskas
- „ 15 — M. Strockis
- „ 10 — P. Jankauskas
- „ 10 — A. Dunauskas

Visiems Rėmėjams ir užsimokėjusiems prenumeratą nuoširdžiai dėkoja

„Laiko“ Administracija.

PIJUS XII — BAŽNYČIOS UOLA

Šiame kovo mėnesyje, Katalikų Bažnyčiai yra svarbios dvi dienos, tai būtent: 3-ji, popiežiaus išrinkimo ir 12 — karūnavimo dienos. Šiose dienose, tikintiesiems, ypač yra prisimintini Kristaus žodžiai ir jų istoriškas tikrumas:

„Tu Petras (uola), ir ant tos uolos aš pastatysiu savo Bažnyčią, ir pragaro vartai jos nenugalės.“

(Mat. 16. 11).

Ir lygiai, jau virš devyniolikos šimtų metų, matome Simeono pranašystės besipildančius žodžius: „Štai, šitas pastatytas nupuolinui ir prisikėlimui daugelio Izraelyje (Katalikų Bažnyčioje) ir kaip ženklas, Kuriam bus prieštaraujama.“

(Luk. 2, 34).

Ir niekas negali įrodyti, kad ir kažin kaip norėtų, kad vienintelė Katalikų Bažnyčia nėra paties Kristaus įsteigta, ir kad Jo vardui neprieštaraujama nuo Jo užgimimo baigiant visokiais klaidatikiais, racijonalistais, modernistais, socialistais, komunistais, tautininkais, liberalais ir kitokiais bekovojančiais prieš tiesą ir jos skelbėjus. „Aš tam gimiau ir atėjau į pasaulį, kad liudyčiau apie tiesą. Kiekvienas, kurs yra iš tiesos, klauso mano balso.“ (Jo. 18, 27). O visi kiti Piloto žodžiais tebeieško kelių tiesai apeiti.

NAUJA DARBININKĖ VIESPATIES VYNUOGYNE

Š. m. vasario 21 d. iš Jungtinių Amerikos Valstybių atvyko Ses. M. Zuzana. Ji yra gimusi Baltimore, Marylande U. S. A. Mokinasi: šv. Alfonso parapijinė pradžios mokykloje, Prelato Liudviko J. Mendello globa ir rūpesčiu išlaikomoje; vėliau šv. Kazimiero Akademijoje.

Darbavosi įvairiose vietose ir įvairias pareigas Dievo ir artimo meilėj stropiai atlikdama: New-Mexico, Loretto — Chicago, Ligoninė, Maria High School ir Villa Joseph Maria Penn.

Linkime Ses. M. Zuzana, Dievo pagalbos ir sekmės, naujoj vietoj visas kliūtis nugalėjus, naujose ir atsakingose pareigose.

ATNAUJINAMA LIETUVIŲ PARAPIJOS SALĖ IR MOKYKLA AVELLANEDOJE

Nesenai įvedus modernišką stiliaus ventiliaciją lietuvių salėje, šiuo metu, dažytojui M. Galeckui vadovaujant, perdažomos mokyklos patalpos ir ruošiamasi ligi Velykų naujai perdažyti salę kurioje gausiai ruošiami kultūriniai parengimai, vaidinimai, rodomos kino filmos ir rengiami tautiniai minėjimai.

LIETUVIŲ PARAPIJOS BAŽNYČIOJE APSIVĖDĖ:

Emilio Demetrio Petraitis su Aldona Kriščiūnaitė 1958, vasario 1, šliūbą davė kun. M. Jodka.

Nestor DeJia Tarditti su Adela Alda Janulevičiūte, 1958, vasario 1, šliūbą davė kun. M. Jodka.

Stasys Donelaitis su Ramona Sa turnina Beatriz, 1958, vasario 20, šliūbą davė kun. A. Lubickas.

PADĖKA

Už surinktas auksas — \$ 500.— Aušros Vartų lietuvių bažnyčiai, rinkėjoms E. Mikėnienėi B. Zutaitei, S. Mikėlaitienei, V. Juškiei, O. Stundžienėi, O. Oksionėi, ir M. Petronienėi nuoširdžiai dėkoja — Parapijos Klebonas.

LAIKAS

PATRIJOTINIO
RELIGINIO
TURINIO
LAIKRAŠTIS

Redaguoja: REDAKCINĖ KOMISIJA. — Rankraščiai talsomė redakcijos nuožiūra; nesnaudoti — gražinami tik autoriams prašant. KAINA: Argentinoje metams \$ 50.—, pusm. \$ 27.—, vienas nr. \$ 2.— Urugvajuje met. 6 ur. p. Kitur — met. 3 dol. Oro paštas met. 5 dol.

XI METAI — Nr. 209

8 DE MARZO

ANTROJO PASAULINIO KARO TREMTINIŲ, gyvenusių ITALIJOJE, DESIMTIES METŲ KŪRIMOSI ARGENTINOJE PROGA, Š. M. BALANDŽIO 19 D. rengiamas uždaras

MINĖJIMAS — VAKARIENĖ

Visus tautiečius, tuo laiku gyvenusius ITALIJOJE, bei jų gimines ir pažįstamus, norinčius ruošiamajam minėjime dalyvauti, prašome iki š. m. balandžio 1 d. užsiregistruoti asmeniškai pas p. Andrių Naujoką, La Rioja 2259, Avellaneda.

Įėjimas: moterims \$ 40,—
vyrams \$ 60,—

Sukaktuvinė Marytė Alda Čikštaitė.

PATARIMAS

Paskutiniu laiku ypatingai pagau sėjus uodams, įkastas ir niežtančias vietas patariama nekasyti, kad neužkrėtus kraujo, bet patrinti alkoholiu ar kitu kraują skirstančiu vaistu.

„LAIKO“ Atstovas Pijus Gudėvičius praleidęs porą savaitių atostogų Villa del Dique Tėvų Marijonų atostogų name ir atšventęs su Kazimieru ir Marija Stankūnais ir būreliu lietuvių penkių metų sukaktį nuo šv. Kazimiero koplyčios ir tuo vardu pavadinto namo įkurtuvių, paskutiniu laiku lanko Cordos lietuvių koloniją.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMO 40 METŲ

sukakties proga Vasario 16-ją Lietuvos Laisvės Komitetą sveikino Albanijos Komitetas, Bulgarijos Taryba, Estijos ir Latvijos Laisvės Komitetai, Latvijos Atstovas Vašingtone, Rumunijos Komitetas, Lenkijos Tautinės Vienybės Taryba, P. J. T. Pirmininkas, Laisvosios Europos Komiteto Pirmininkas ir Vicepirmininkas.

Lenkijos antinės Vienybės Taryba, „lenkdama savo galvą prieš lietuvių tautos rezistencines auksas ir nepalaužiamą ryžtą kovoje su sovietine agresija, reiškia viltį, kad bendra kova su sovietine vergija nuties kelią į Lietuvos-Lenkijos draugingus santykius“. PJT Pirmininkas Dr. Masens savo sveikinime pabrėžia, kad laisvės kovoje mūsų tauta nėra viena ir, kad bendros visų sovietų pavergtųjų valstybių pas tangos dėl savo nepriklausomybės atstatymo turi ir turės labai žymaus poveikio atelies tarptautinei raidai. Latvijos atstovas Vašingtone prof. Spekke savo sveikinime palinkėjo kad Lietuvos ateitis būtų lygiai tokia didinga, kaip kad buvo Lietuvos praetis.

PAJIEŠKOMA

Stasė Brasonytė — Piesikienė, kilusi iš Pasodos km., Panatarių valsč., anksčiau gyvenusi Villa Caraza. Pranešti Nestė Monkieni, Antafagasta 638, Avellaneda, Bs. As.

PJT PARODA BOLŠEVIKINEI KOEGZISTENCIJAI PAVAIZDUOTI

Sausio 20, 1958, New Yorke Grand Central žemutinėje salėje JV senatorius J. K. Javits atidarė PJT parodą bolševikų 40 metų egzistencijos Rusijoje ir bolševikinės koegzistencijos praktikai pavaizduoti. Parodoje buvo vaizduojama keturių tamos.

- 1 — nuolatinis valymas,
- 2 — beklasė visuomenė,
- 3 — sovietų imperializmas,
- 4 — taikos nedalumas.

Parodos eksponatai — foto nuotraukos, skaičiai, sovietinių dignatorių pareiškimų citatos, žemėlapiai, priverčiamųjų darbų stovyklų tinklo planas ir kt.

Pirmąją dieną parodą aplankė aštuoni tūkstančiai su viršum žmonių. Bet pasitaikė ir tokių, kurie rodė nepasitenkinimo paroda. Esą tai karo kurstytojų prasimanymai.

Parodą atidarydamas, sen. Javits tarp kita ko pasakė: „Tol, kol anoje geležinės uždangos pusėje nėra laisvės, viso pasaulio laisvė yra grąsoma“.

Centro ir Rytų Europos kilmės amerikiečių susivienijimo vardu parodos atidarymo proga įspūdingą žodį tarė tuo susivienijimo pirmininkas prel. Jonas Balkūnas, pabrėždamas sovietų peršamos koegzistencijos tikrąją prasmę ir atkreipdamas amerikiečių dėmesį į jos praktikos padarinius.

Paroda buvo lankoma visas 24 valandas per dieną ir truko iki vasario 19 dienos. PJT planuoja ją padaryti kilnojama ir parodyti visuose didžiuliuose JAV miestuose, taip pat Pietų Amerikoje, Europoje ir Azijoje.

Pačių eksponatų požiūriu kaikurie jų galėtų būti pakeisti įspūdingais. Kadangi paroda yra 9 sovietų pavergtųjų valstybių jungtinis kūrinys, turbūt kiekvienas iš 9 PJT narių jaučiasi kaip ir nuskriaustas, nes neranda tiek savos medžiagos, kiek norėtų. Tačiau visuomoje proda buvo nebloga ir savo vaidmenį suvaidino.

FOR